

Spørreundersøkelse blant innflyttere til Hardanger

Analyse, utgreiing og dokumentasjon (AUD)
AUD-rapport nr 14-1 2011

Metode

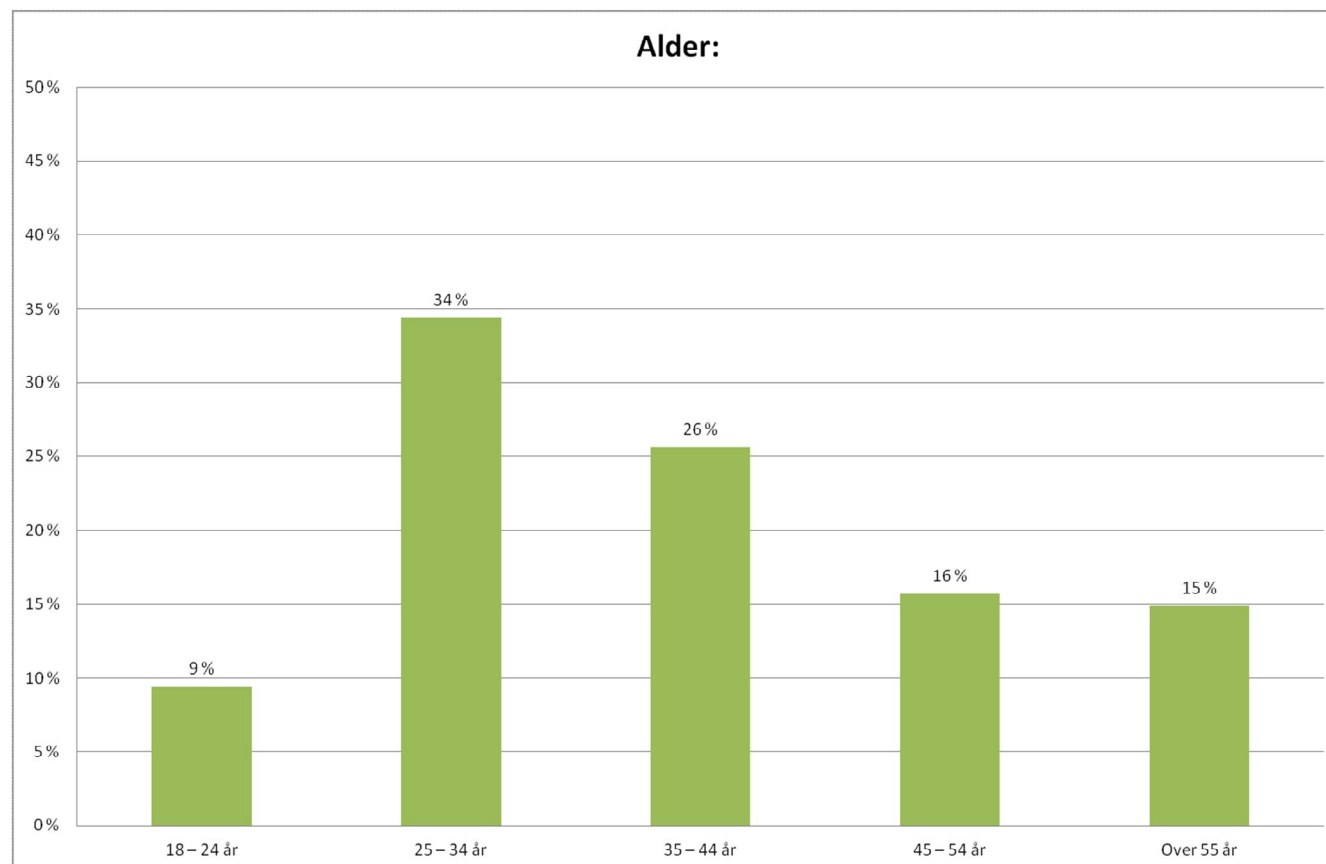
- Undersøkelsen er utført av Analyse, utgreiing og dokumentasjon (AUD) på oppdrag fra Regionalavdelingen i Hordaland fylkeskommune og i samarbeid med prosjektorganisasjonen "Flytt til Hardanger".
- Målgruppen for undersøkelsen er innflyttere til Hardanger. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge årsaker til at man velger å flytte til regionen, hvordan innflytterne opplever at de har blitt mottatt, samt belyse hvorfor man velger å bli, eller eventuelt flytter ut av regionen igjen
- Datainnsamlingen er gjennomført postalt. Spørreskjemaet ble sendt til alle husstander med personer som har flyttet til kommunene Eidfjord, Granvin Jondal, Kvam, Odda, Ullensvang og Ulvik i perioden 2008 til 2010, og som fremdeles bor i Norge.
- Adressene fikk vi tilgang til fra Det sentrale folkeregisteret etter søknad.
- Totalt fikk 1338 husstander tilsendt spørreskjema. 82 brev kom i retur pga feil adresse og 607 har besvart undersøkelsen. Dette gir en svarprosent på 48 %.

Bakgrunn: Kjønn og alder

53 % av de som har svart på undersøkelsen er menn, og 47 % kvinner.

Den største andelen av de som har deltatt er i alderen 25 til 34 år (34 %), og den minste andelen er over 55 år (15 %).

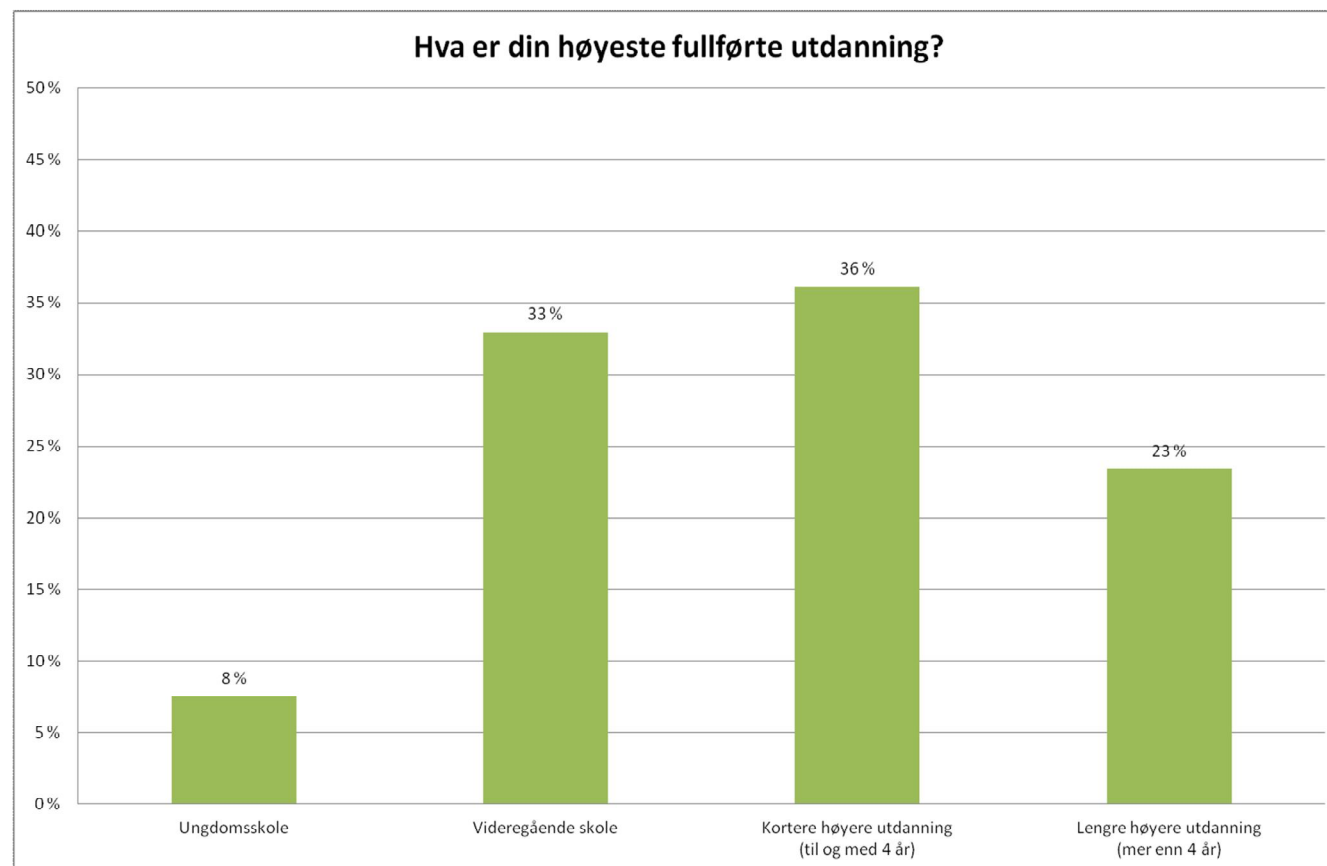
Tall fra SSB viser at det på landsbasis er flest som flytter i alderen 25 til 29 år

Bakgrunn: Utdanning

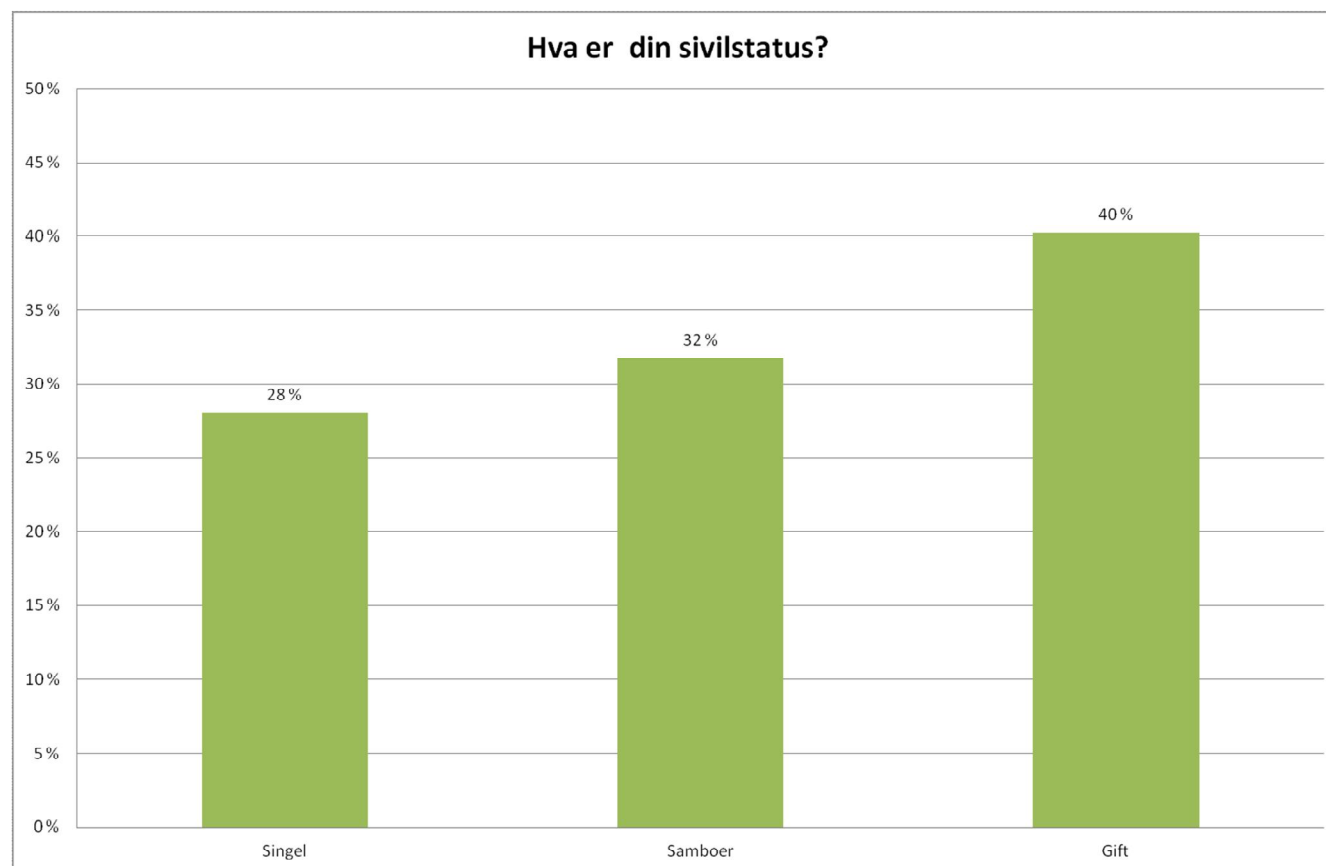
Den største andelen har kortere høyere utdanning (til og med 4 år) (36 %). Til sammen har 59 % av innflytterne høyere utdanning. Det er bare 8 % som ikke har utdanning utover ungdomskolen.

Utdanningsnivået blant innflytterne er høyere enn blant innbyggerne i Hardanger generelt, men dette har nok i stor grad sammenheng med at gjennomsnittsalderen blant innflytterne er lavere. I befolkningen generelt er det 25 % som har ungdomsskole som sin høyeste fullførte utdanning og 51 % som har videregående skole som sin høyeste fullførte utdanning.

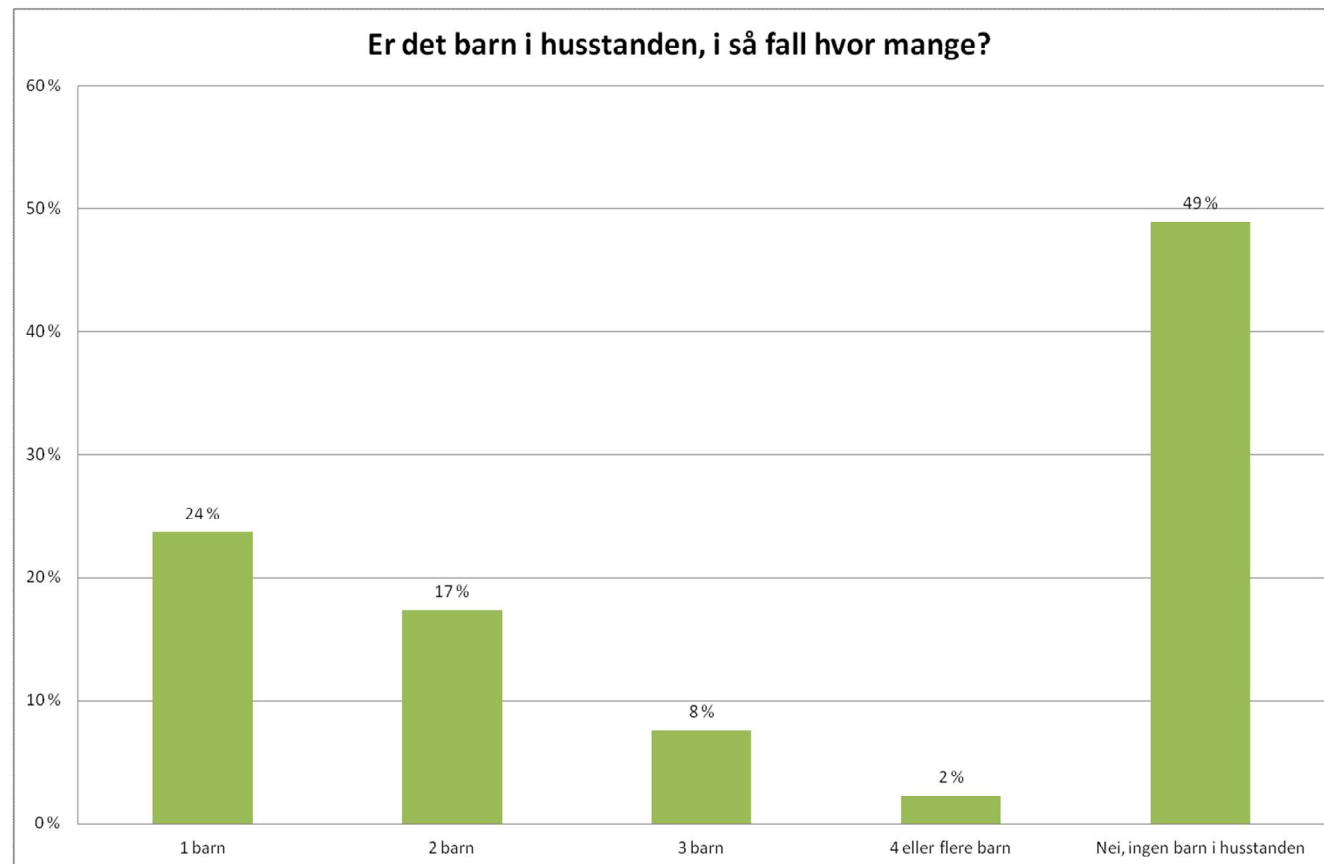
Bakgrunn: Sivilstatus

40 % av innflytterne i undersøkelsen er gift og 32 % er samboer. 28 % er singel.

Bakgrunn: Barn

Den største andelen, 49 % har ingen barn i husstanden. Av de som har barn er det flest som har 1 barn (24 %).

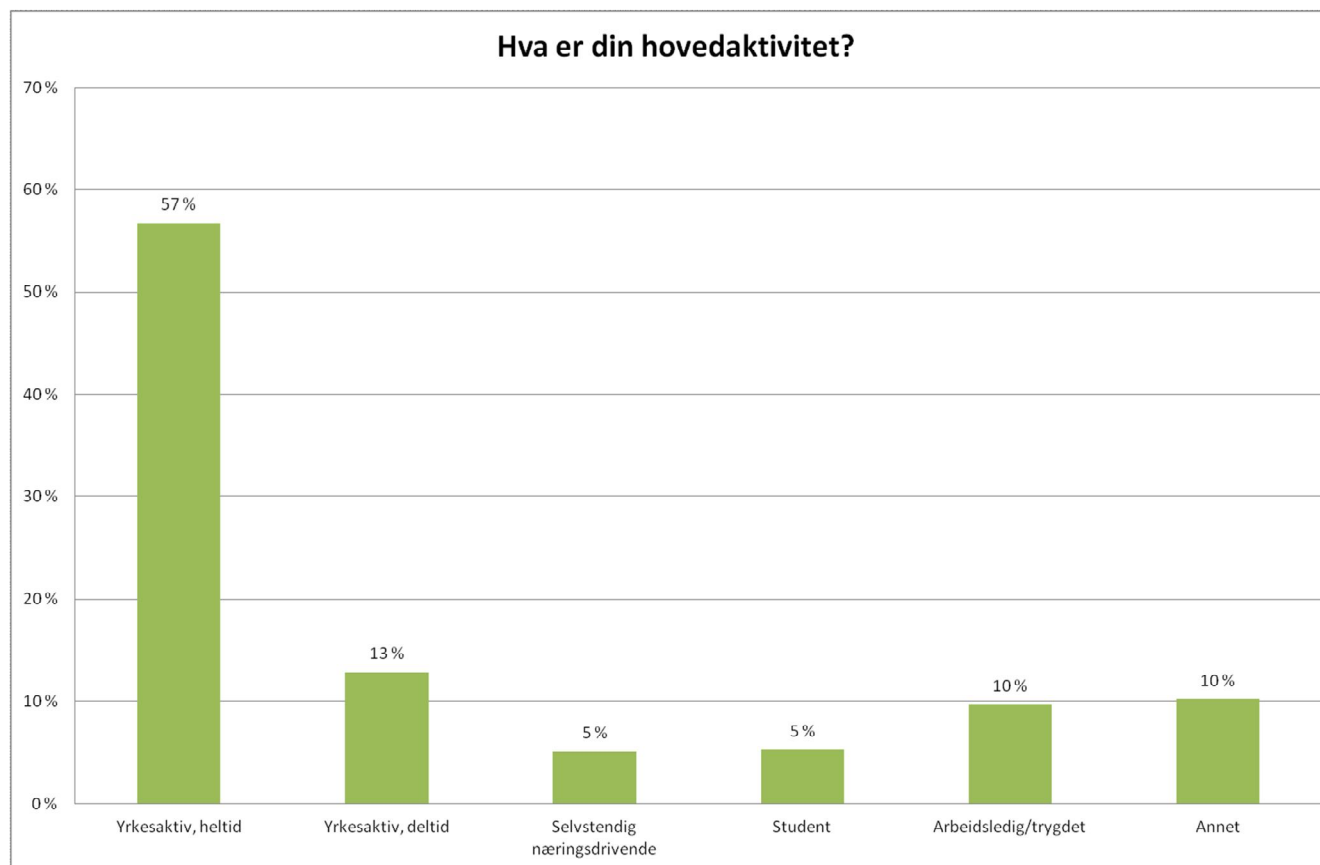

Bakgrunn: Hovedbeskjeftigelse

Den største andelen av innflytterne, 57 %, er yrkesaktiv på heltid. Til sammen 75 % er yrkesaktiv på hel- eller deltid (inkludert selvstendig næringsdrivende).

10 % er enten arbeidsledig eller trygdet.

10 % har oppgitt annet som hovedaktivitet. Her finner vi blant annet pensjonister, hjemmевærende og personer i fødselspermisjon.

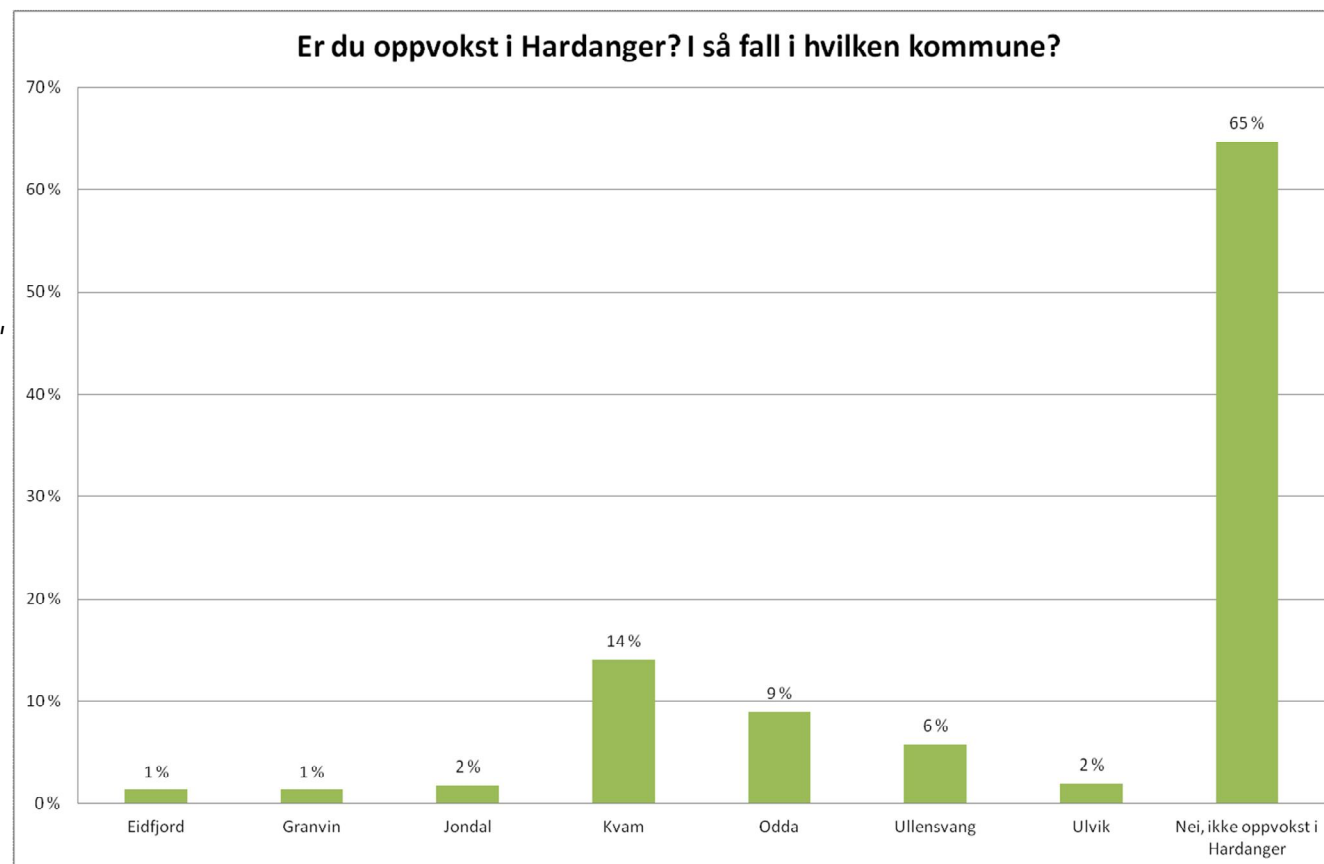

Bakgrunn: Oppvekststed

Blant tilflytterne til Hardanger som har deltatt i denne undersøkelsen er det 35 % som er oppvokst i regionen.

Den største andelen av disse, 14 % av totalen, er oppvokst i Kvam.

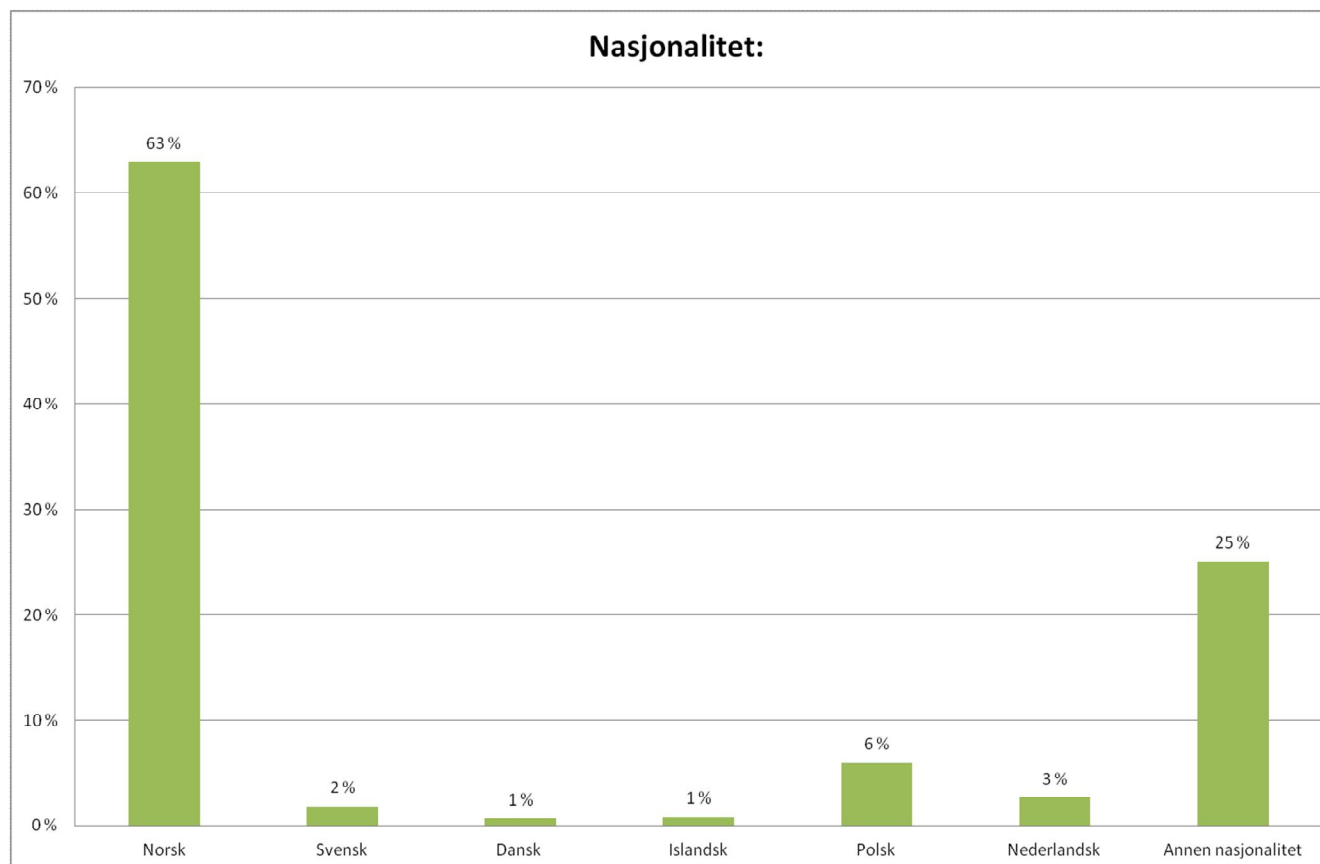
65 % er ikke oppvokst i Hardanger.

Bakgrunn: Nasjonalitet

63 % av innflytterne i undersøkelsen er norske. Til sammen er det 38 % som ikke er norsk. Av de nasjonalitetene som var foreslått som svarkategori, er det størst andel som er polsk (6% av totalen).

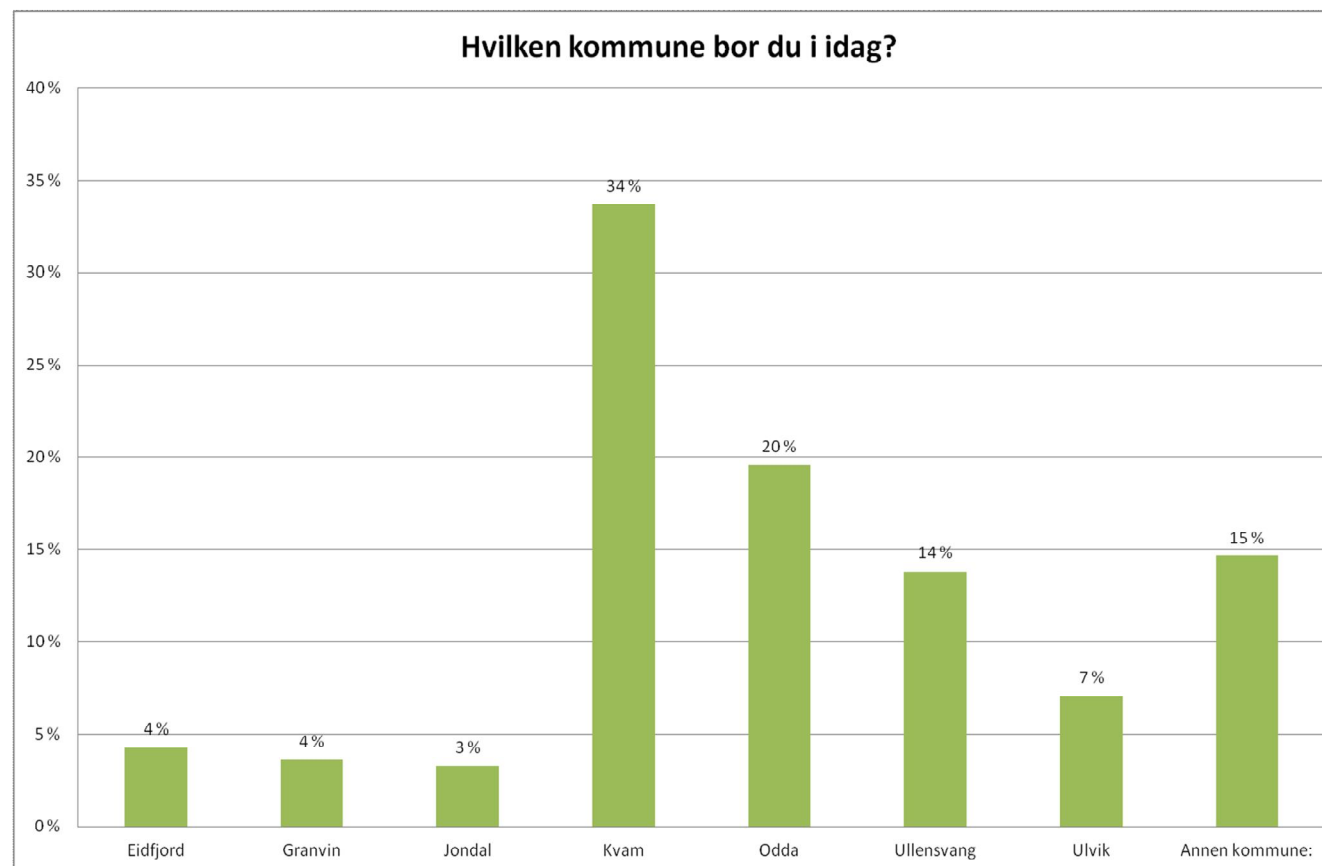
25 % har svart at de har en annen nasjonalitet. Denne gruppen består av hele 33 ulike nasjonaliteter. De to største undergruppene er fra Tyskland (7 % av totalen) og Litauen (5 % av totalen).

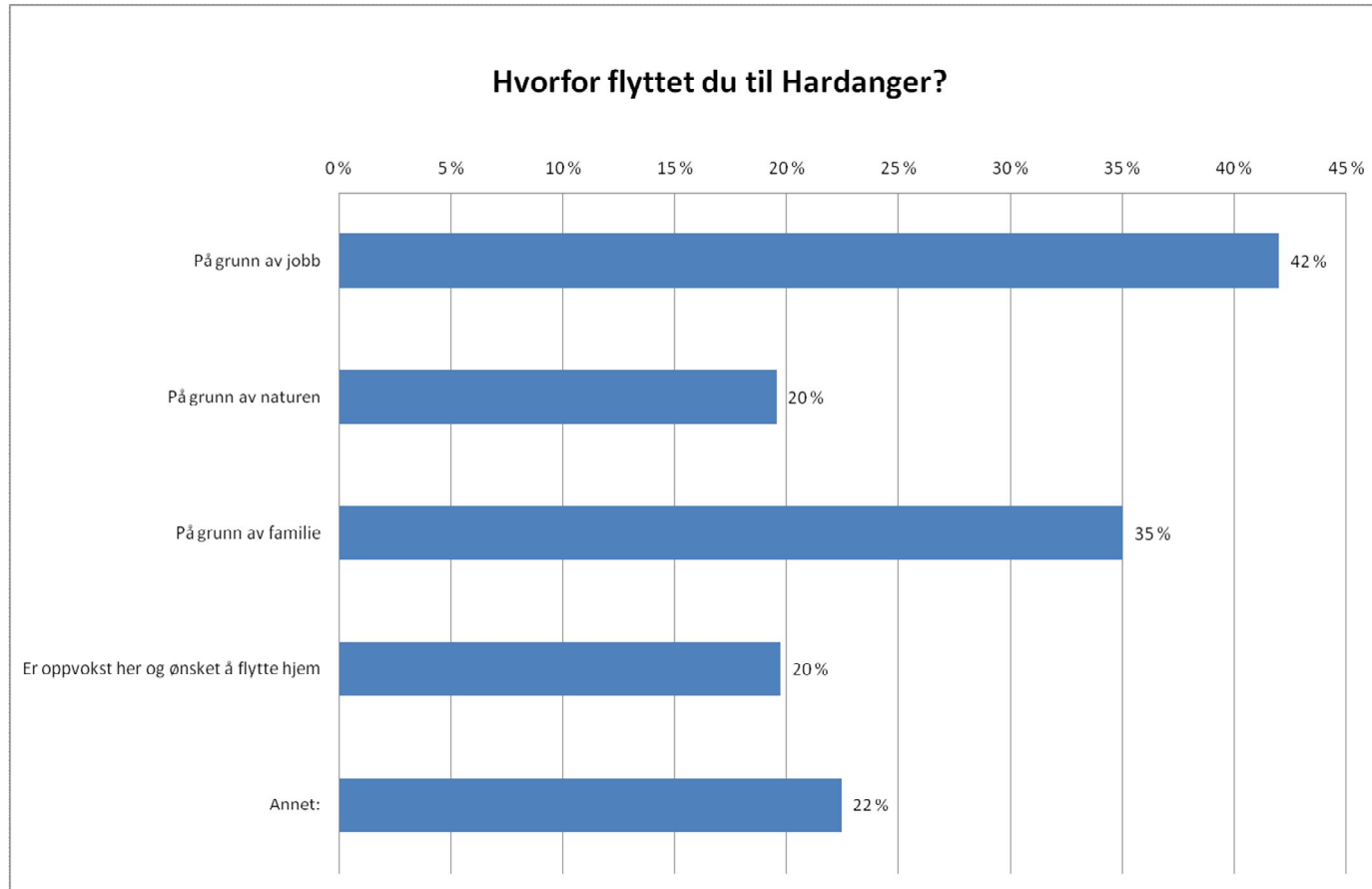
Bosted i dag

15 % av de som har deltatt i undersøkelsen har flyttet fra Hardanger igjen. I undersøkelsens bruttoutvalg er det ca 25 % som ikke lenger bor i Hardanger. Dette innebærer at vi i noe større grad har fått svar fra de innflytterne som fremdeles bor i regionen enn de som har flyttet ut igjen.

Blant innflytterne som fremdeles bor i Hardanger, bor den største gruppen i Kvam, 34 %.

Årsaker til innflytting

Årsaker til innflytting

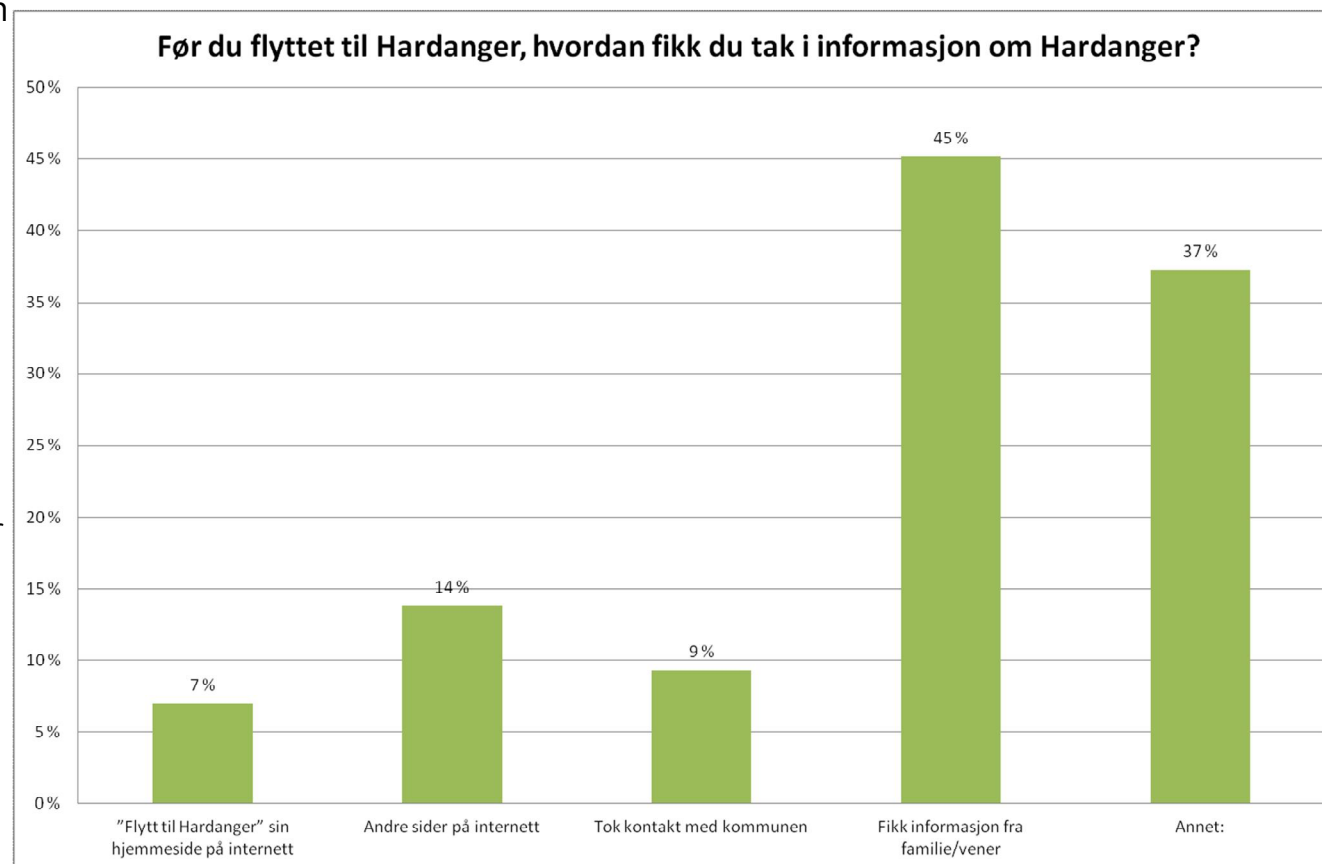
- Beslutningen om å flytte til et sted er ofte satt sammen av flere årsaker. I studier av flytting blir arbeid/jobb tradisjonelt vurdert som et hovedmotiv (Sørli 2006)
- Den årsaken som flest oppgir for at de flyttet til Hardanger i vår undersøkelse, er jobb (42 %).
- Det er også en stor andel, 35 % som sier at de flyttet på grunn av familien.
- Dersom vi ser på de som er oppvokst i Hardanger endrer bilde seg noe. Da blir den viktigste årsaken til flyttingen at man er oppvokst her og ønsket å flytte hjem (57 %). Deretter følger 'på grunn av familie' (39 %) og jobb på tredje plass (31 %).
- Ser vi på gruppen som *ikke* er oppvokst i regionen, er jobb den klart viktigste årsaken til flyttingen (48 %), og dersom vi ser på gruppen som har en annen nasjonalitet enn norsk, er det 59 % som oppgir jobb som årsak til at de flyttet til regionen.
- 22 % har oppgitt andre grunner til at de flyttet til Hardanger. Den mest nevnte årsaken her er man har truffet en partner som er fra regionen.

Informasjon i forbindelse med flytting

Den viktigste kilden til informasjon i forbindelse med flyttingen til Hardanger har vært venner og familie (45 %). Også blant dem som ikke er oppvokst i Hardanger har venner og familie vært den viktigste kilden til informasjon i forbindelse med flytting til regionen (45 %).

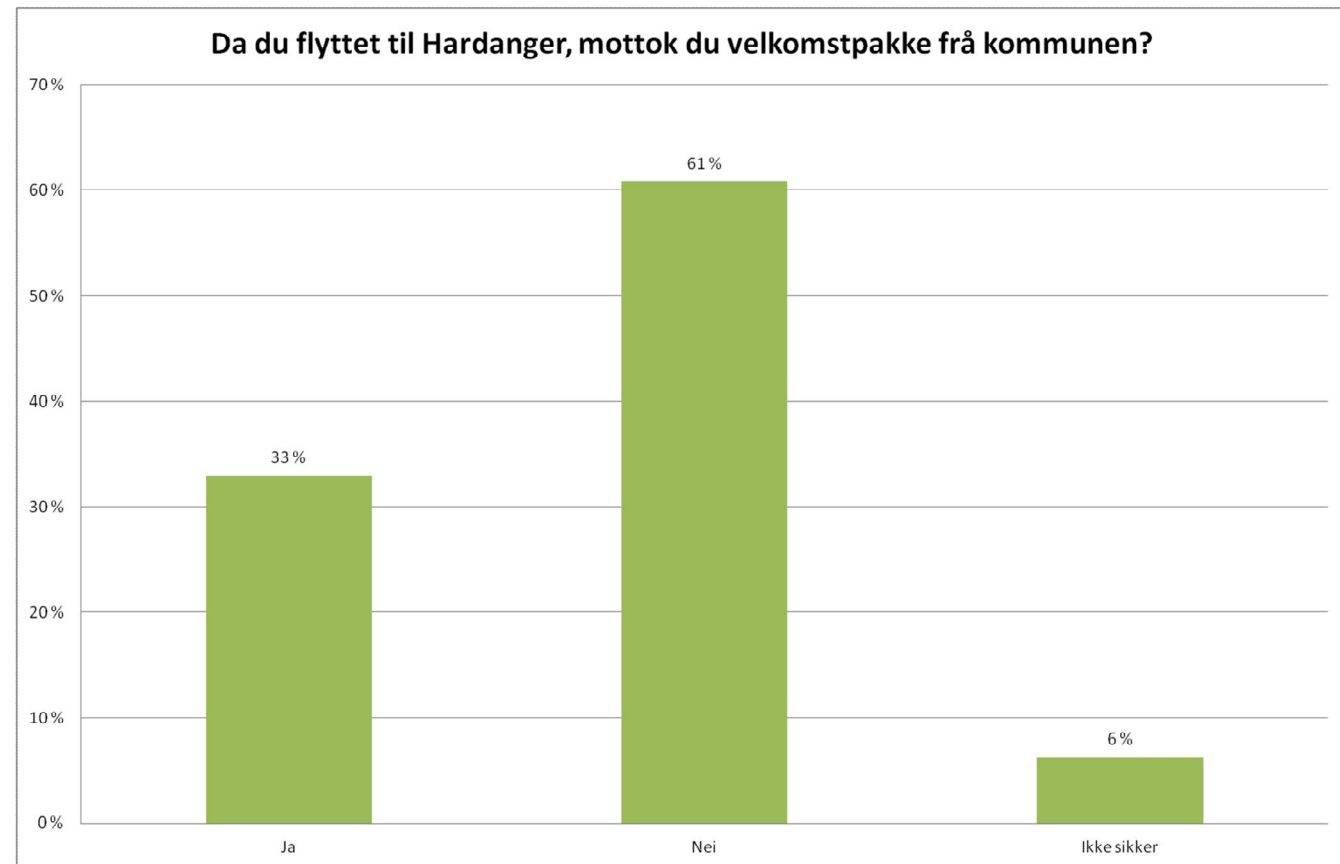
Det er relativt få som på forhånd fikk informasjon gjennom kommunen (9 %) eller gjennom "Flytt til Hardanger" sine nettsider (7 %).

37 % oppgir andre kilder til informasjon. Her finner vi blant annet at de har fått informasjon gjennom arbeidsgiver/arbeidsplass og at mange av de som er oppvokst i regionen oppgir at de ikke hadde noen spesielle informasjonsbehov.

Kommunal velkomstpakke

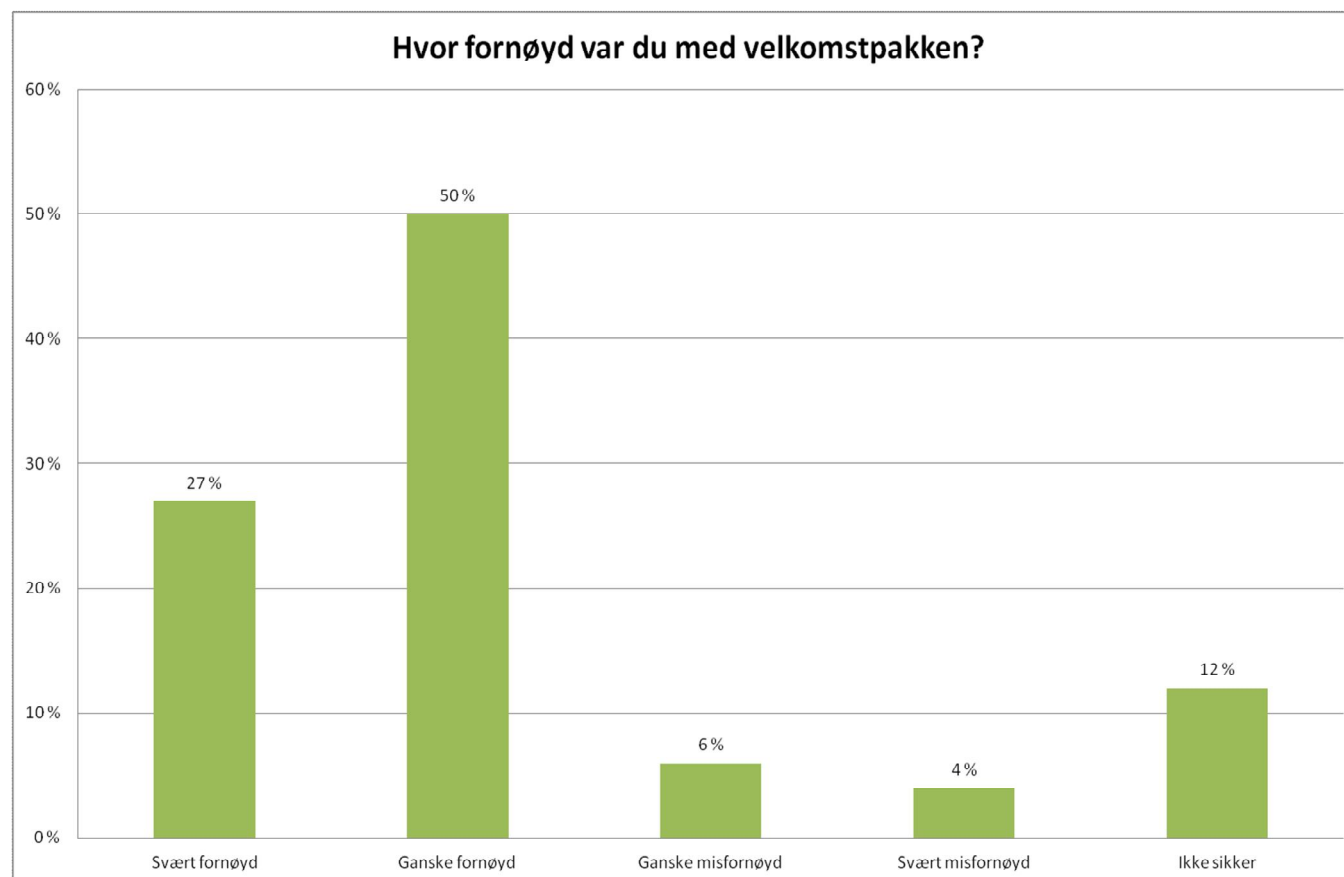
33 % oppgir at de mottok velkomstpakke fra kommunen da de flyttet til Hardanger. 61 % oppgir at de ikke mottok velkomstpakke, og 6 % er usikker.

Kommunal velkomstpakke

De som svarte at de hadde mottatt velkomstpakke fra kommunen, ble spurt om hvor fornøyd de var med denne. Den største andelen (50 %) svarer at de er ganske fornøyd. Til sammen 77 % er svært eller ganske fornøyd med velkomstpakken.

På den andre siden er det bare 10 % som oppgir at de er svært eller ganske misfornøyd med pakken.

Kommunal velkomstpakke

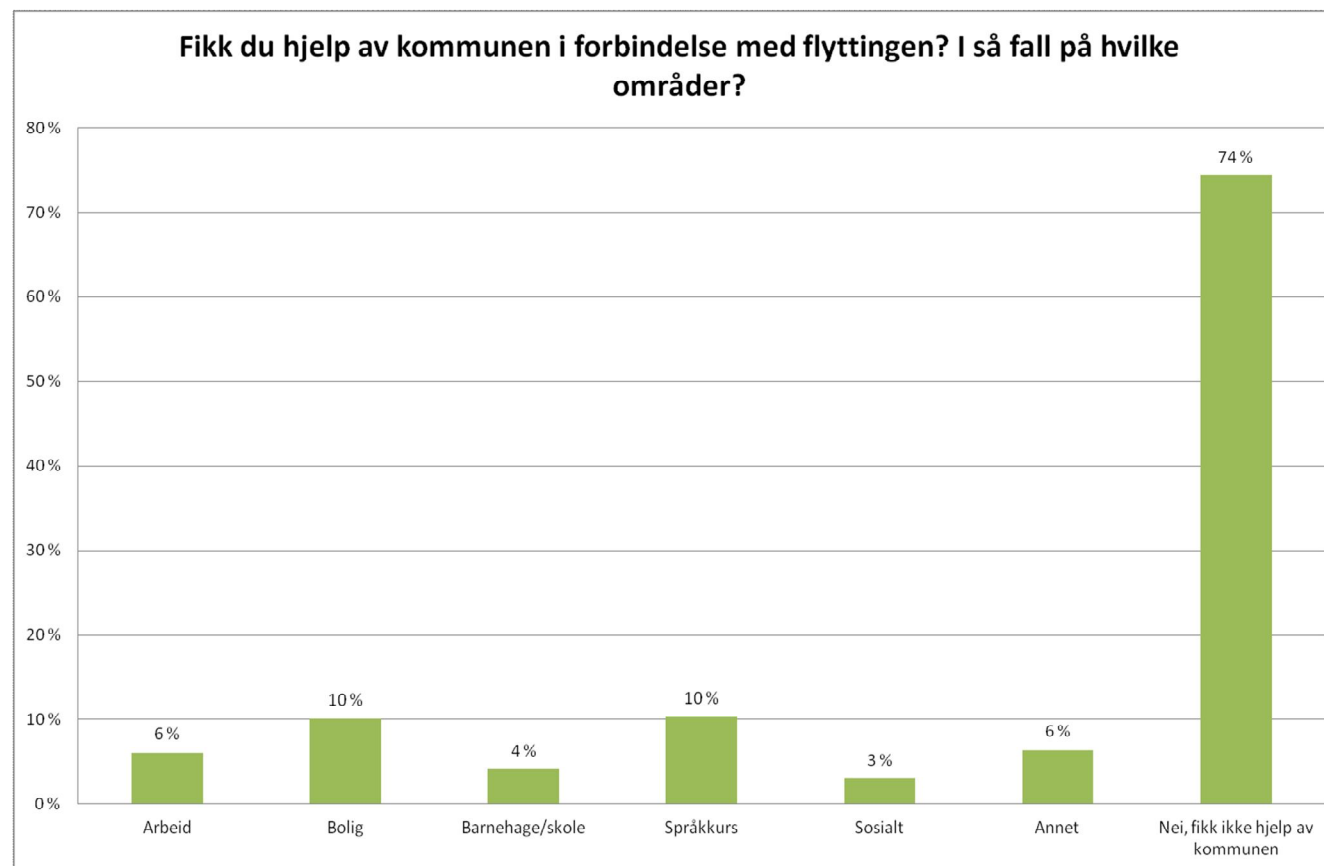
De som oppga at de hadde mottatt den kommunale velkomstpakken ble bedt om å gi innspill til forbedringer på denne. Det innflytterne ønsker seg i denne sammenhengen er:

- Mer informasjon om fritidstilbud/aktiviteter
- Kontaktinformasjon til kommunen
- Pakken bør bli tilsendt raskt etter innflytting
- At informasjonen i pakken er oppdatert

Hjelp i forbindelse med flyttingen

De aller fleste, 74 %, mottok ikke hjelp fra kommunen i forbindelse med flyttingen.

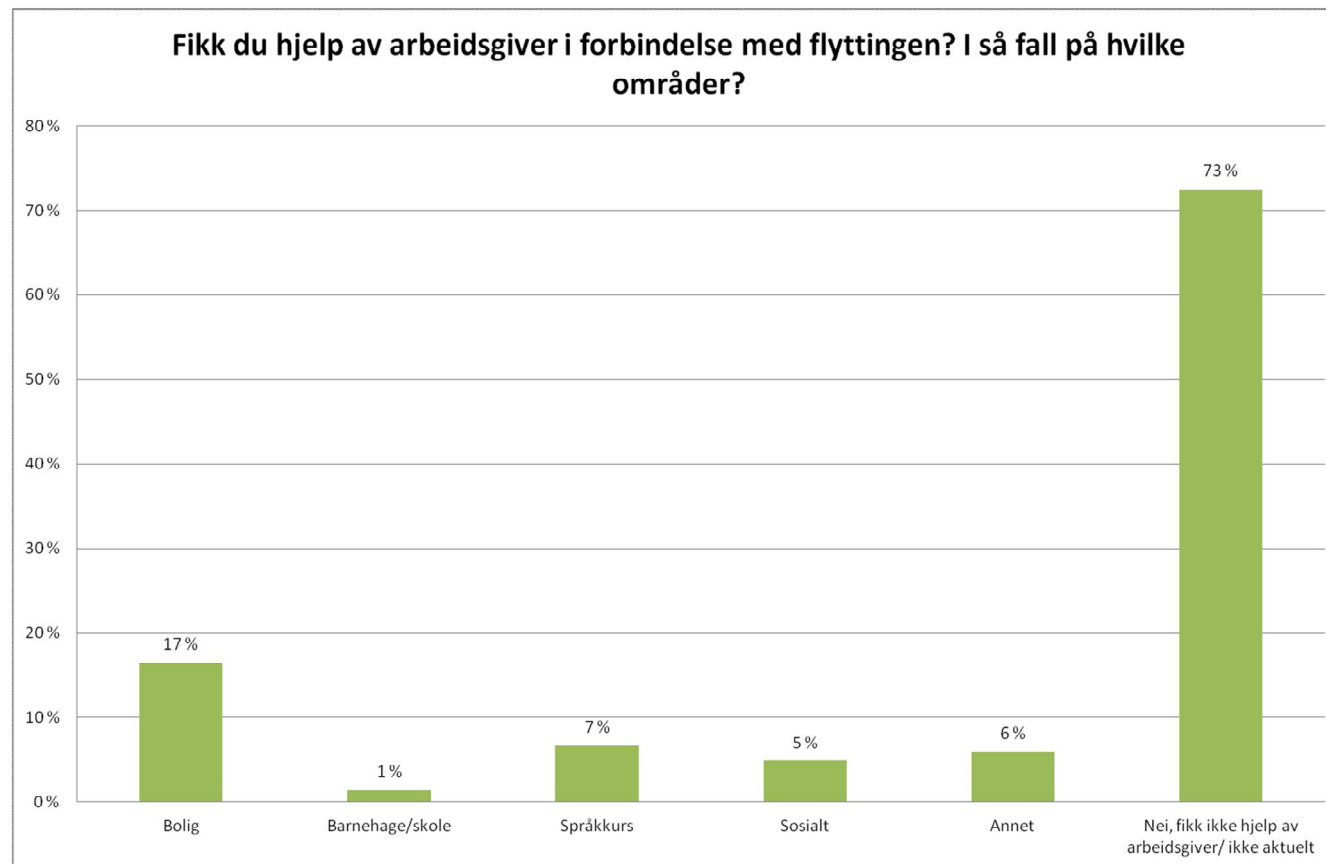
Av de som mottok hjelp, er det flest som har fått hjelp med bolig (10 %) og språkkurs (10 %).

Hjelp i forbindelse med flyttingen

Andelen som har fått hjelp av arbeidsgiver i forbindelse med flyttingen (27 %) er omtrent like stor som andelen som har fått hjelp fra kommunen (26 %).

Blant de som fikk hjelp av arbeidsgiver, er det flest som fikk hjelp med bolig (17 %).

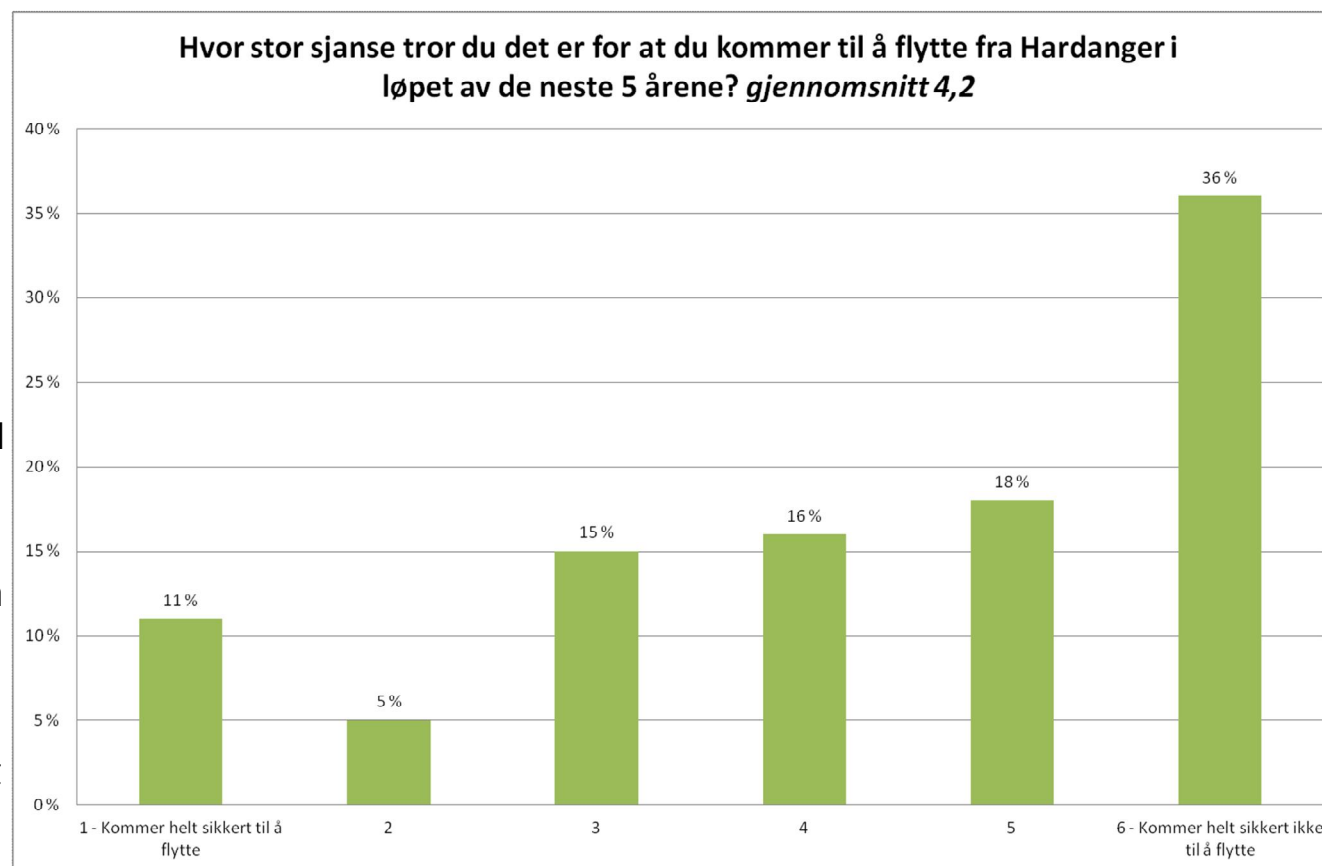
Utflytting

De som fremdeles bor i Hardanger ble spurt om hvor stor sjanse de tror det er for at de kommer til å flytte fra regionen de neste 5 årene.

Den største delen (36 %) svarer at de helt sikkert ikke kommer til å flytte.

Gjennomsnittet på skalaen der 1 = kommer helt sikkert til å flytte og 6 = kommer helt sikkert *ikke* til flytte er 4,2.

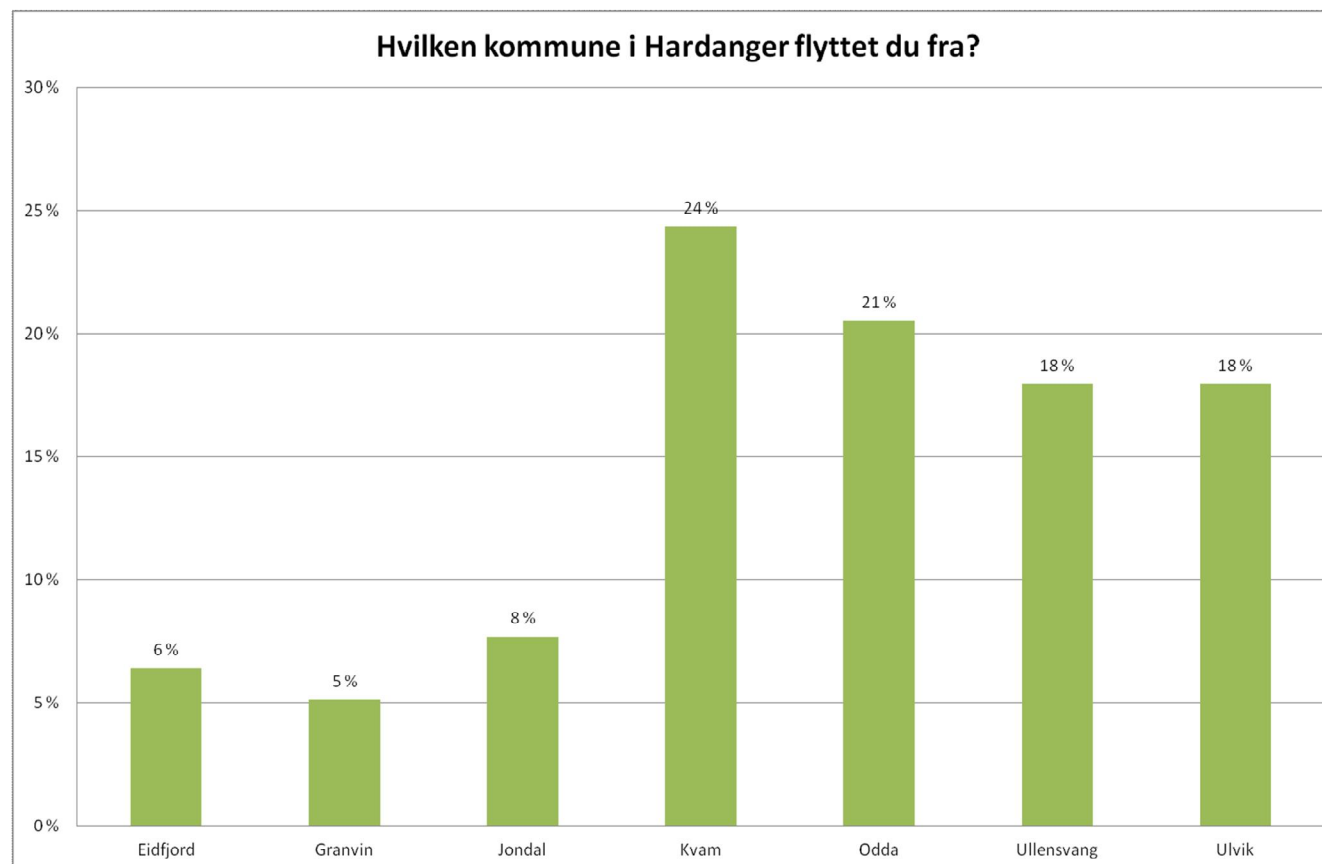
Dersom vi ser på den gruppen som er oppvokst i Hardanger er det noe større sjanse for at de blir værende (4,5) enn blant de som ikke er oppvokst i regionen (4,0).

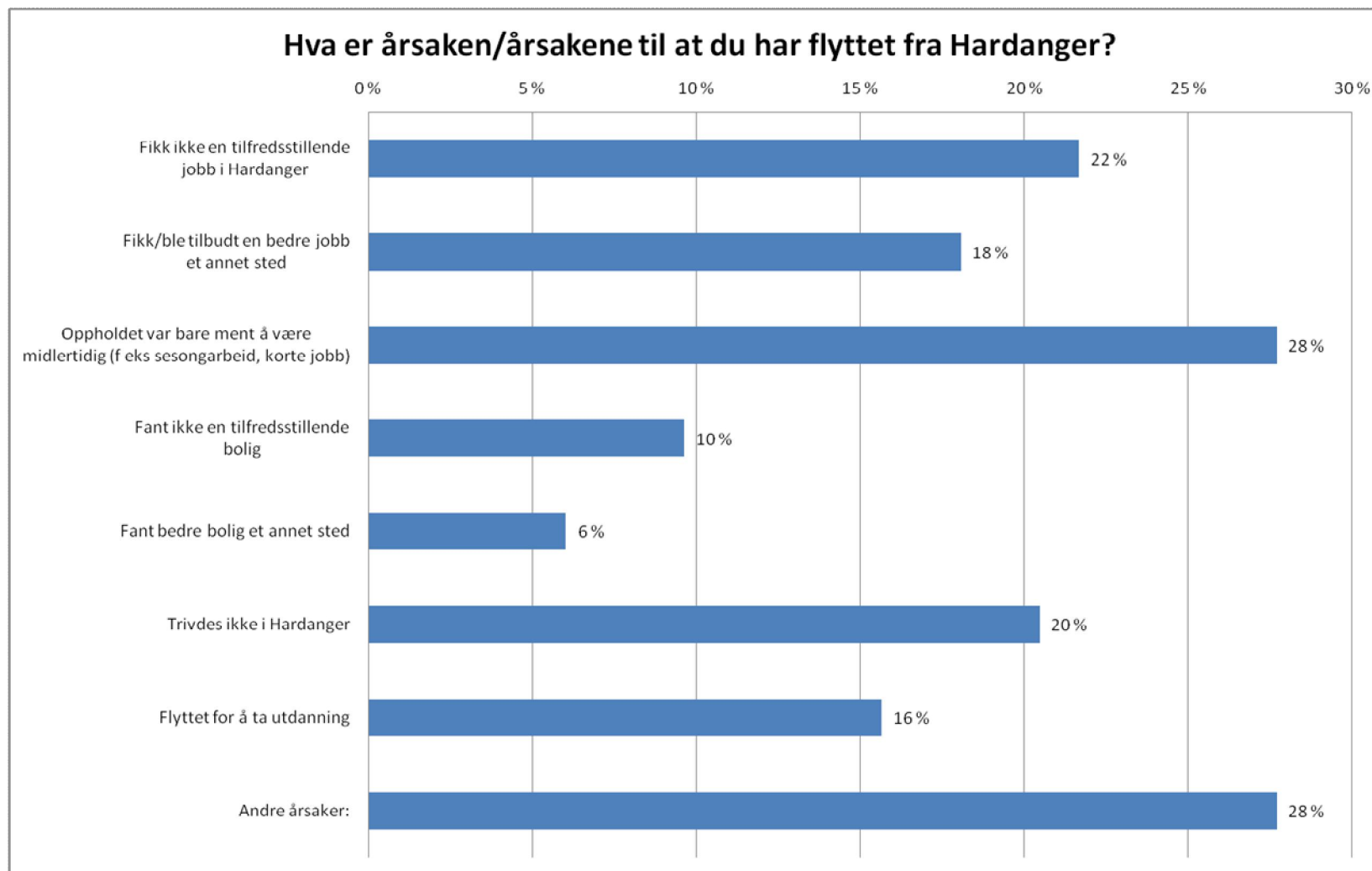
Utflytting

Som vist innledningsvis er det 15 % av de som har deltatt i undersøkelsen som ikke lenger bor i Hardanger. Disse ble spurt om hvilken kommune de flyttet fra. Den største andelen (24 %) flyttet fra Kvam.

Fordelingen følger langt på vei størrelsen på befolkningen i de ulike kommunene.

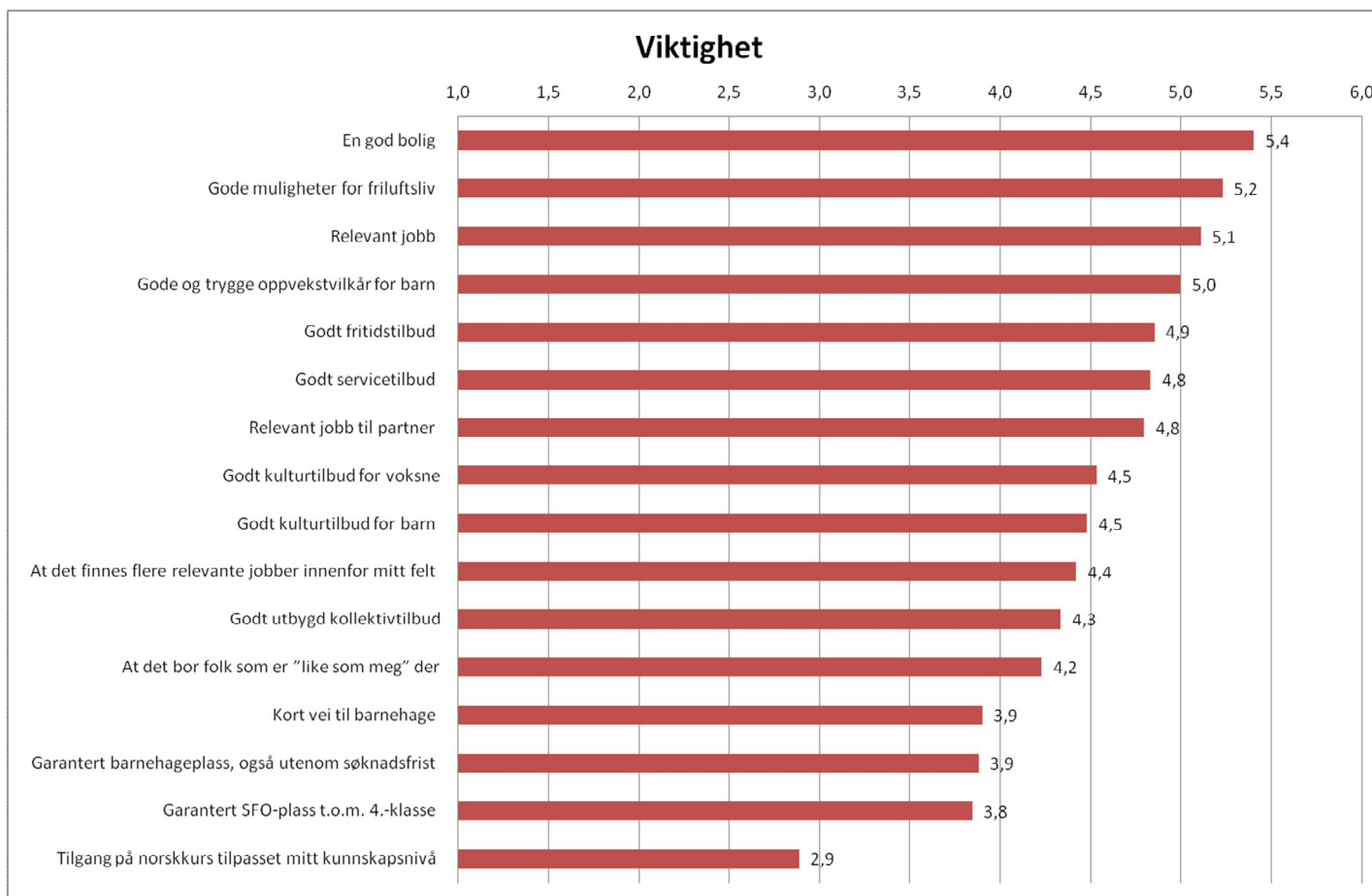
Utflytting

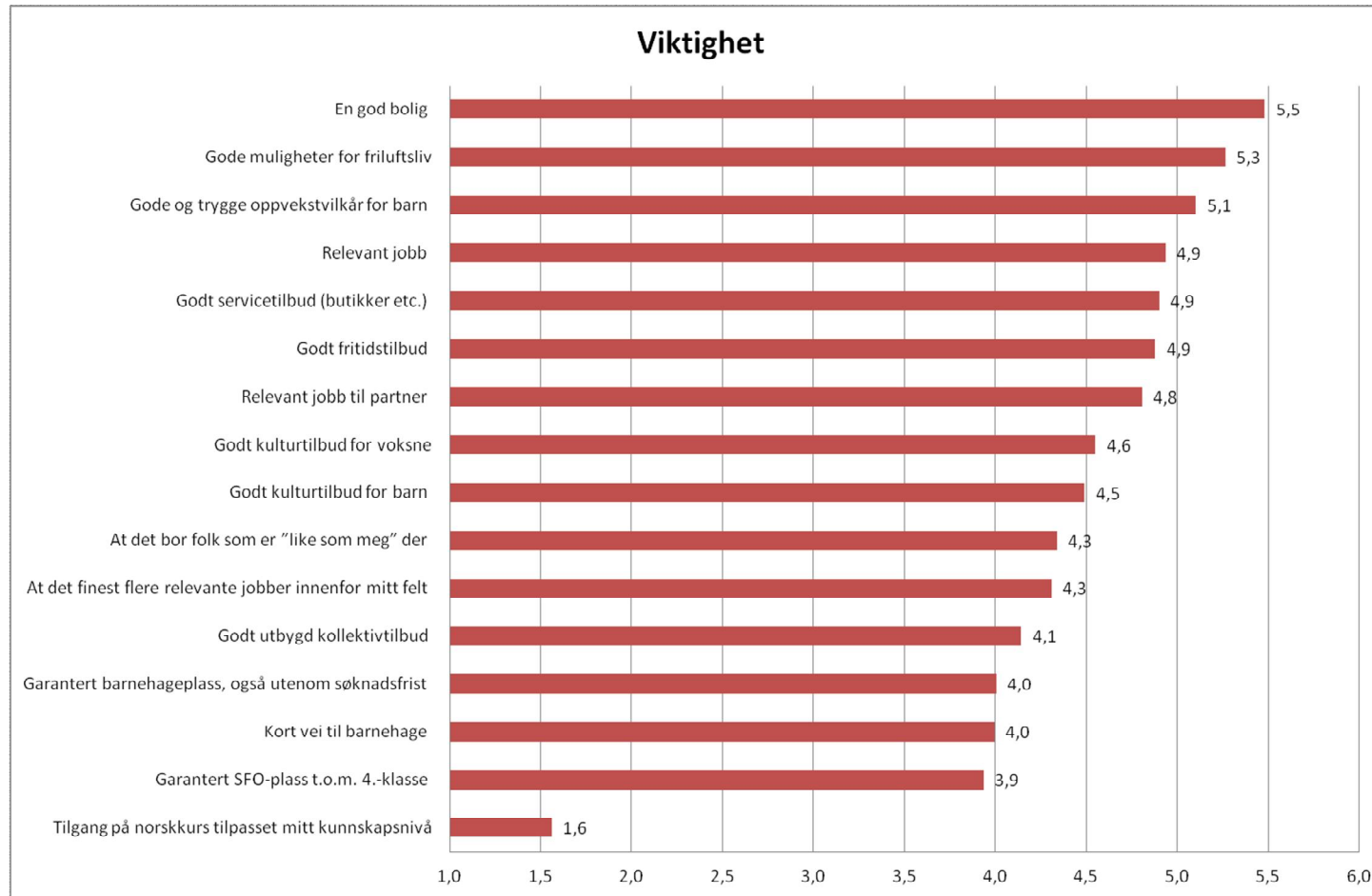
Utflytting

- Den viktigste årsaken til at man flyttet fra Hardanger blant respondentene i denne undersøkelsen er at oppholdet var ment å være midlertidig (28 %)
- Det er også en del som oppgir at de ikke fikk en tilfredsstillende jobb i regionen (22 %) og at de fikk en bedre jobb et annet sted (18 %).
- 20 % av de som har flyttet ut igjen oppgir at de ikke trivdes i Hardanger som en av årsakene til flyttingen.
- 28 % har oppgitt andre årsaker. Dette dreier seg hovedsakelig om varianter av de foreslåtte årsakene i spørreskjemaet, samt endringer i familie/livssituasjon.

Hvor viktig er ulike forhold ved valg av bosted? Alle

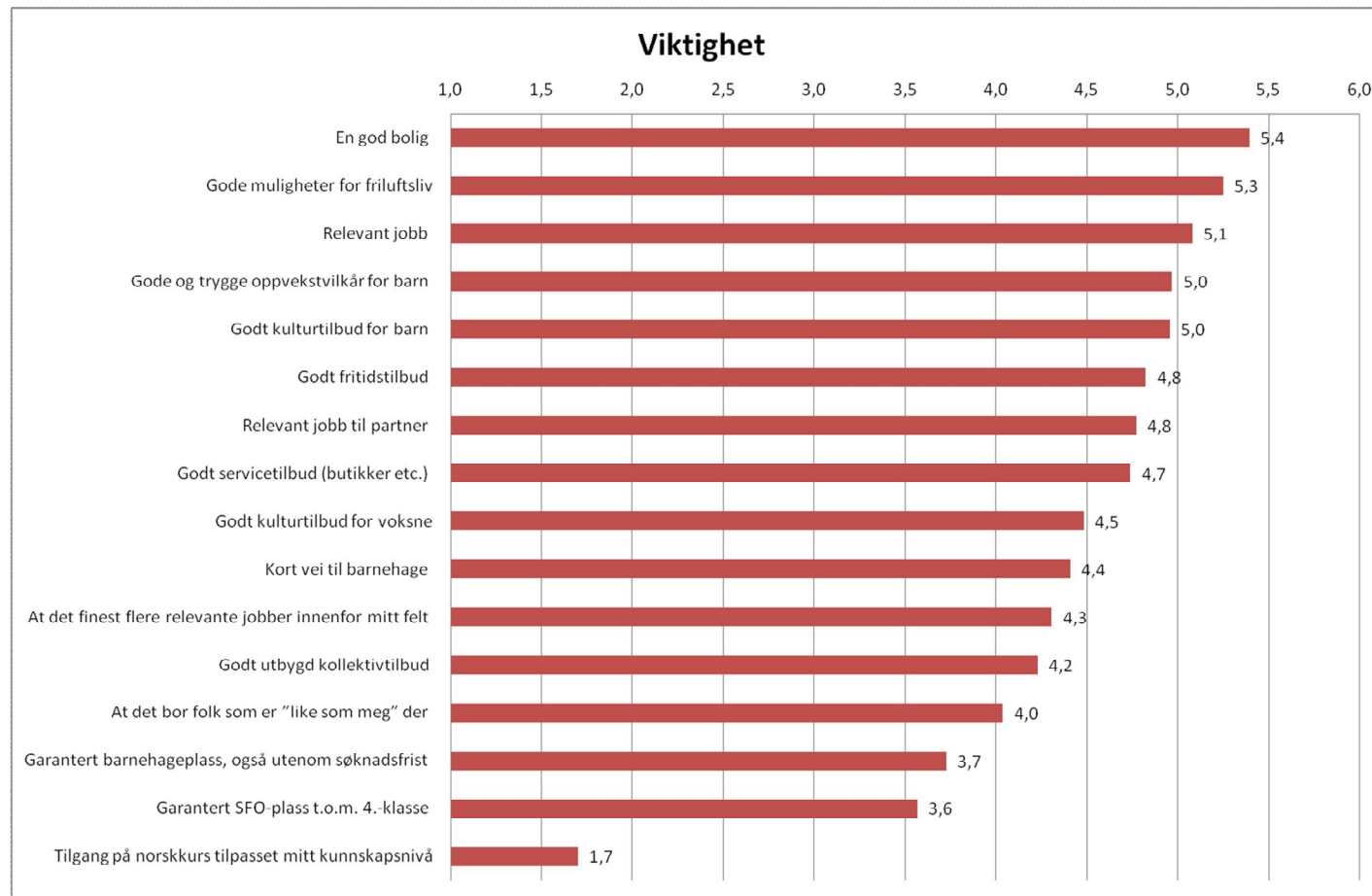

Hvor viktig er ulike forhold ved valg av bosted? Norske tilflyttere – oppvokst i Hardanger

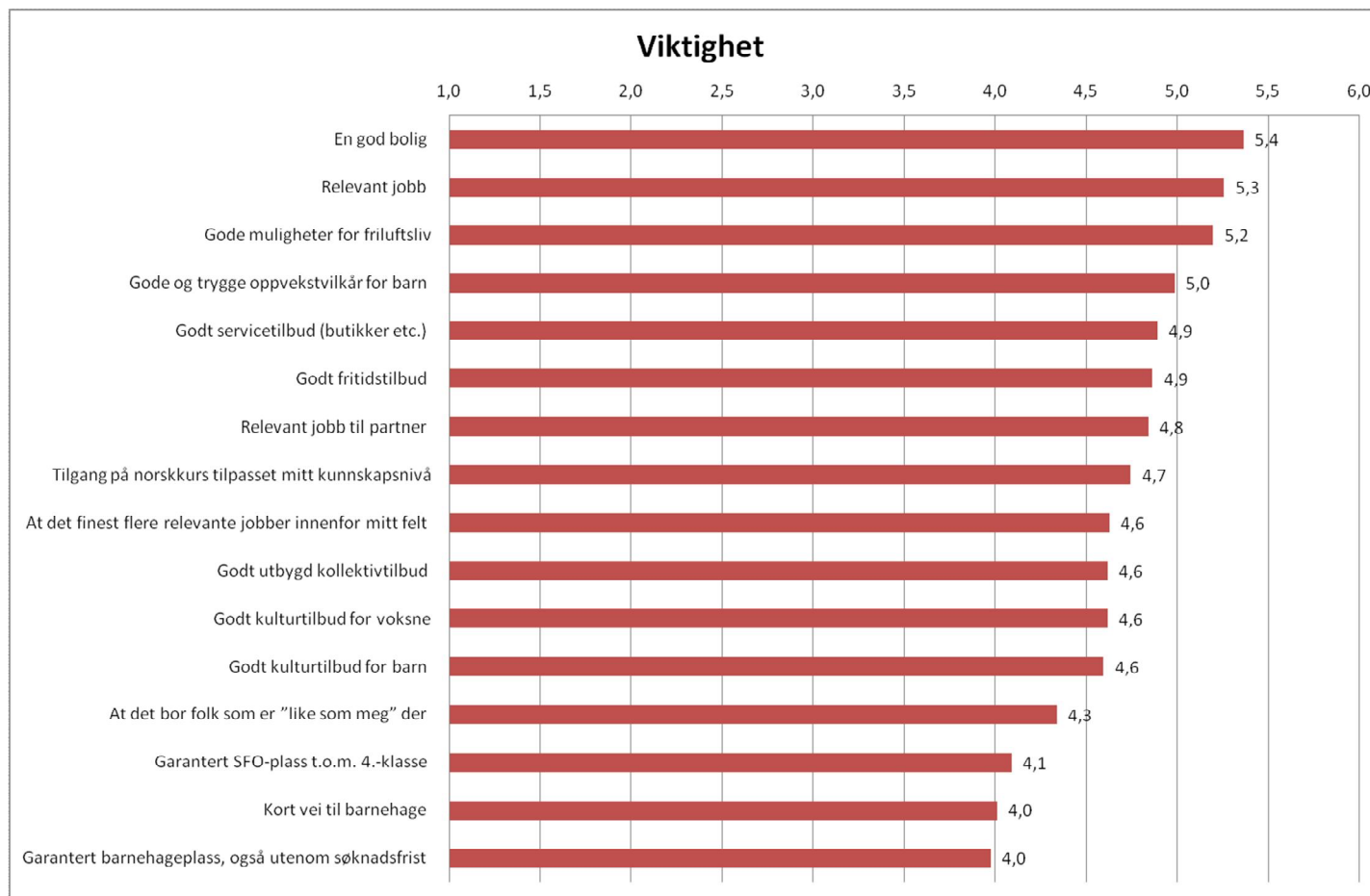

Hvor viktig er ulike forhold ved valg av bosted? Norske tilflyttere – ikke oppvokst i Hardanger

25

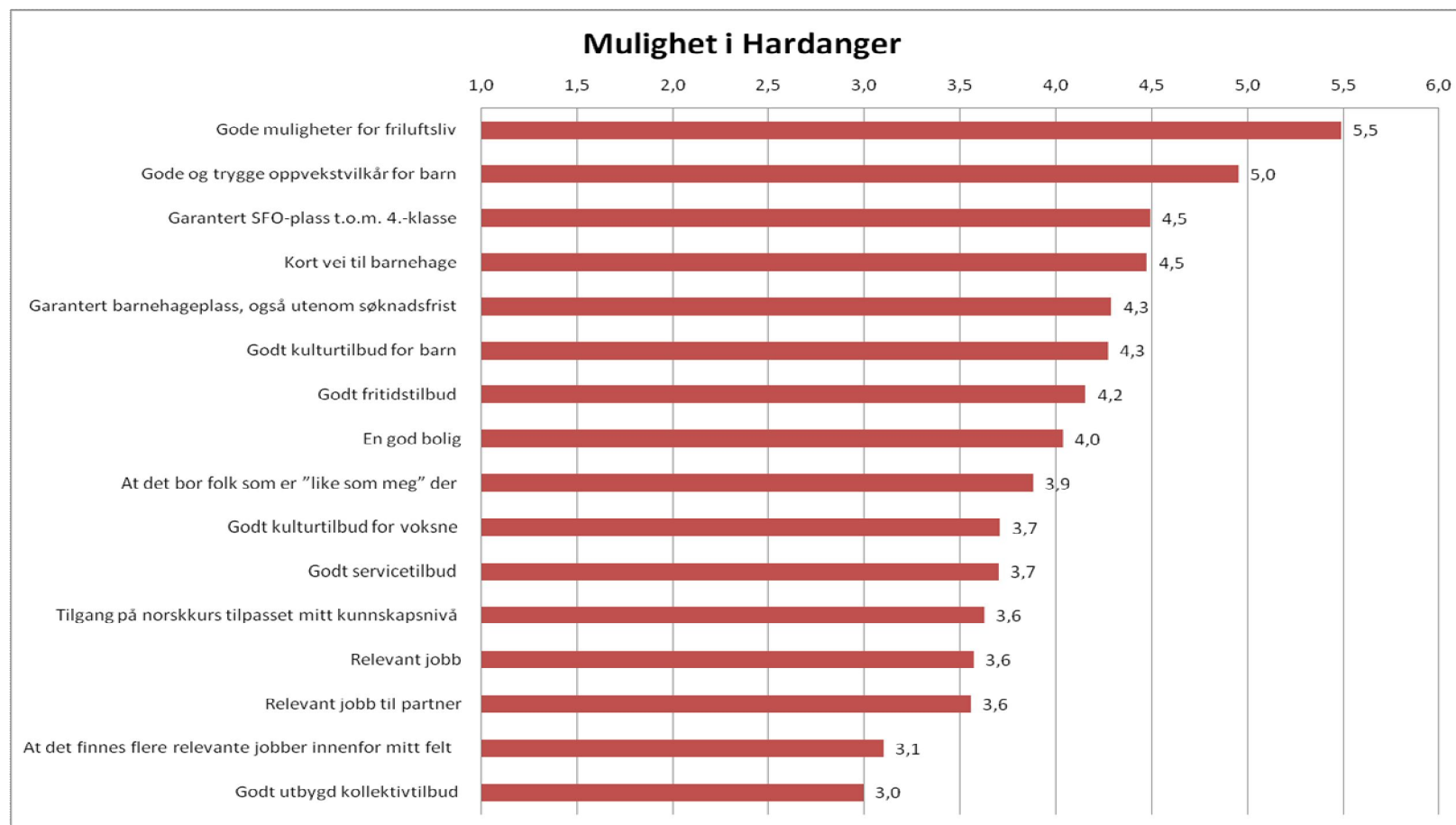
Hvor viktig er ulike forhold ved valg av bosted? Utenlandske innflyttere

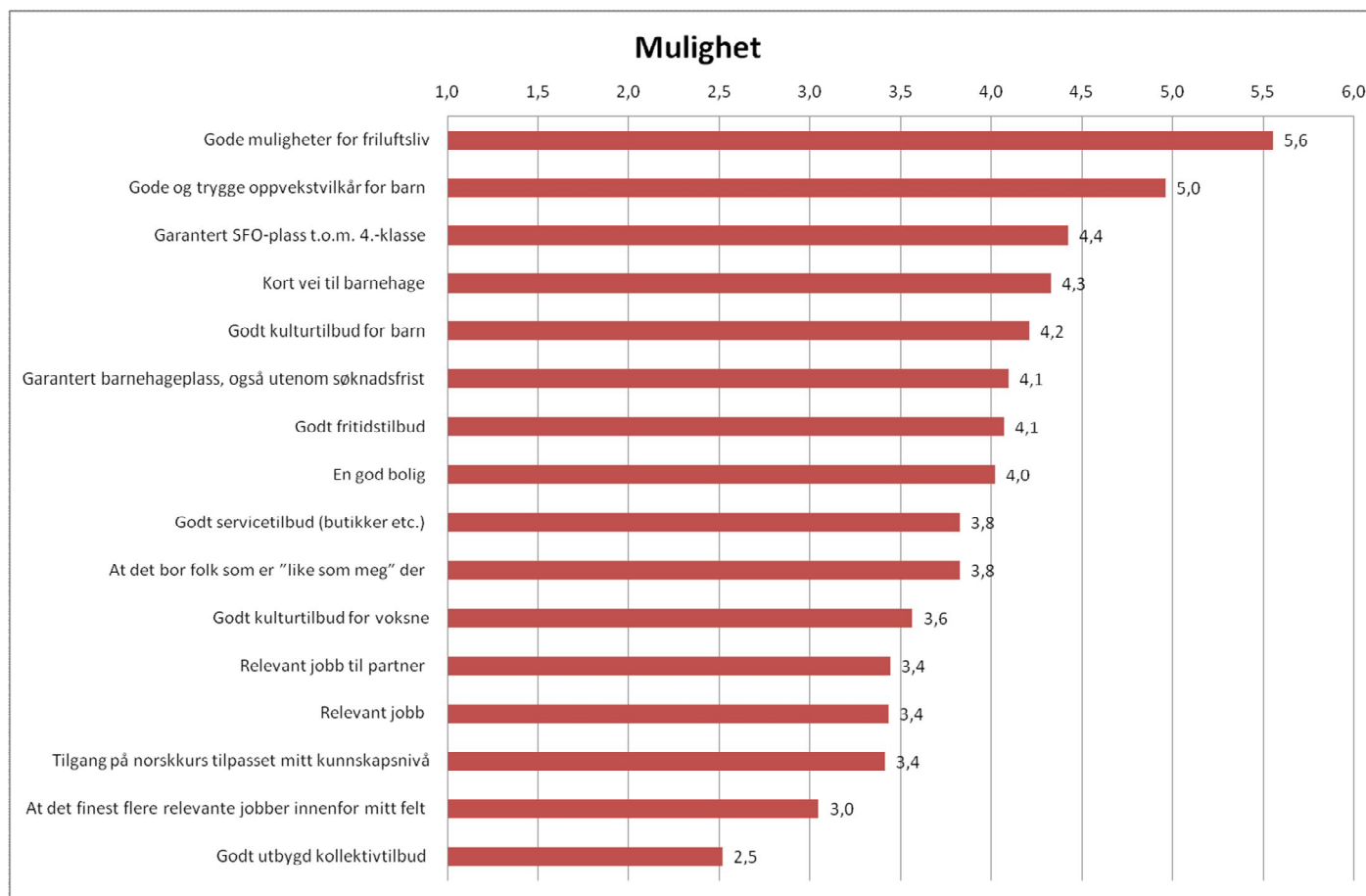
Hvor viktig er ulike forhold ved valg av bosted?

- Respondentene i denne undersøkelsen mener at en god bolig er det aller viktigste ved valg av bosted (5,4 på en skala fra 1 til 6).
- Deretter følger gode muligheter for friluftsliv (5,2), relevant jobb (5,1) og gode og trygge oppvekstvilkår for barn (5,0).
- Utlandske tilflyttere har relevant jobb høyere oppe på listen enn de norske tilflytterne
- Av de forholdene som var inkludert i undersøkelsen er det tilgang på norskkurs tilpasset mitt kunnskapsnivå (2,9), garantert SFO t.o.m. 4. klasse (3,8), garantert barnehageplass, også utenom søknadsfrist (3,9) og kort vei til barnehage (3,9) som blir vurdert som minst viktig, dersom vi ser alle respondentene under ett. Felles for alle disse forholdene på bunnen av listen er at de ikke er relevante for alle, men at de er viktige for de det gjelder.
- De som har barn gir garantert SFO t.o.m. 4.klasse 4,4 i viktighet, garantert barnehageplass også utenom søknadsfrist 4,5 og kort vei til barnehage 4,3.
- Blant de som ikke er norsk, skårer tilgang på norskkurs tilpasset mitt kunnskapsnivå høyt på viktighet: 4,7.

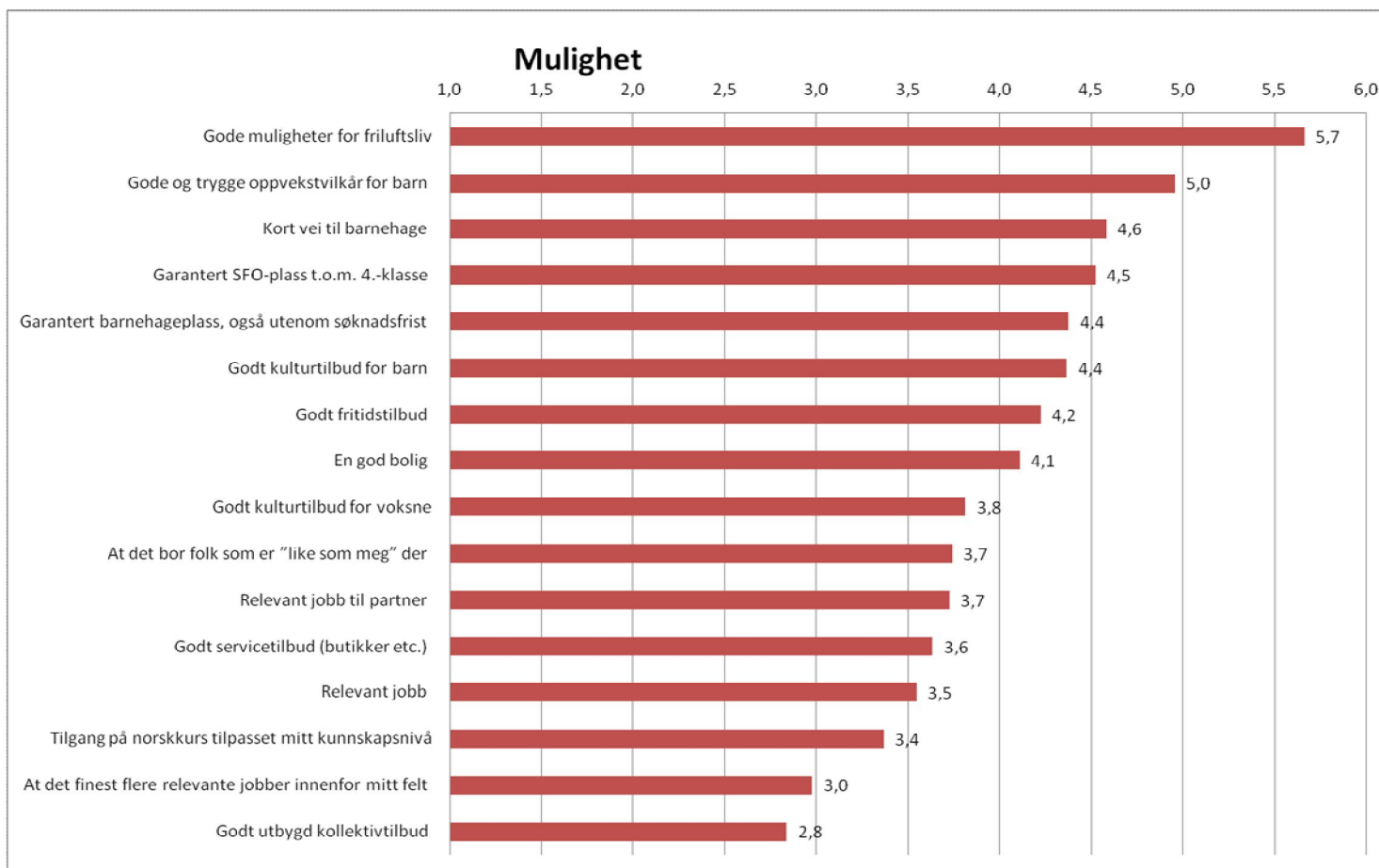
Vurdering av Hardanger som bosted - Alle

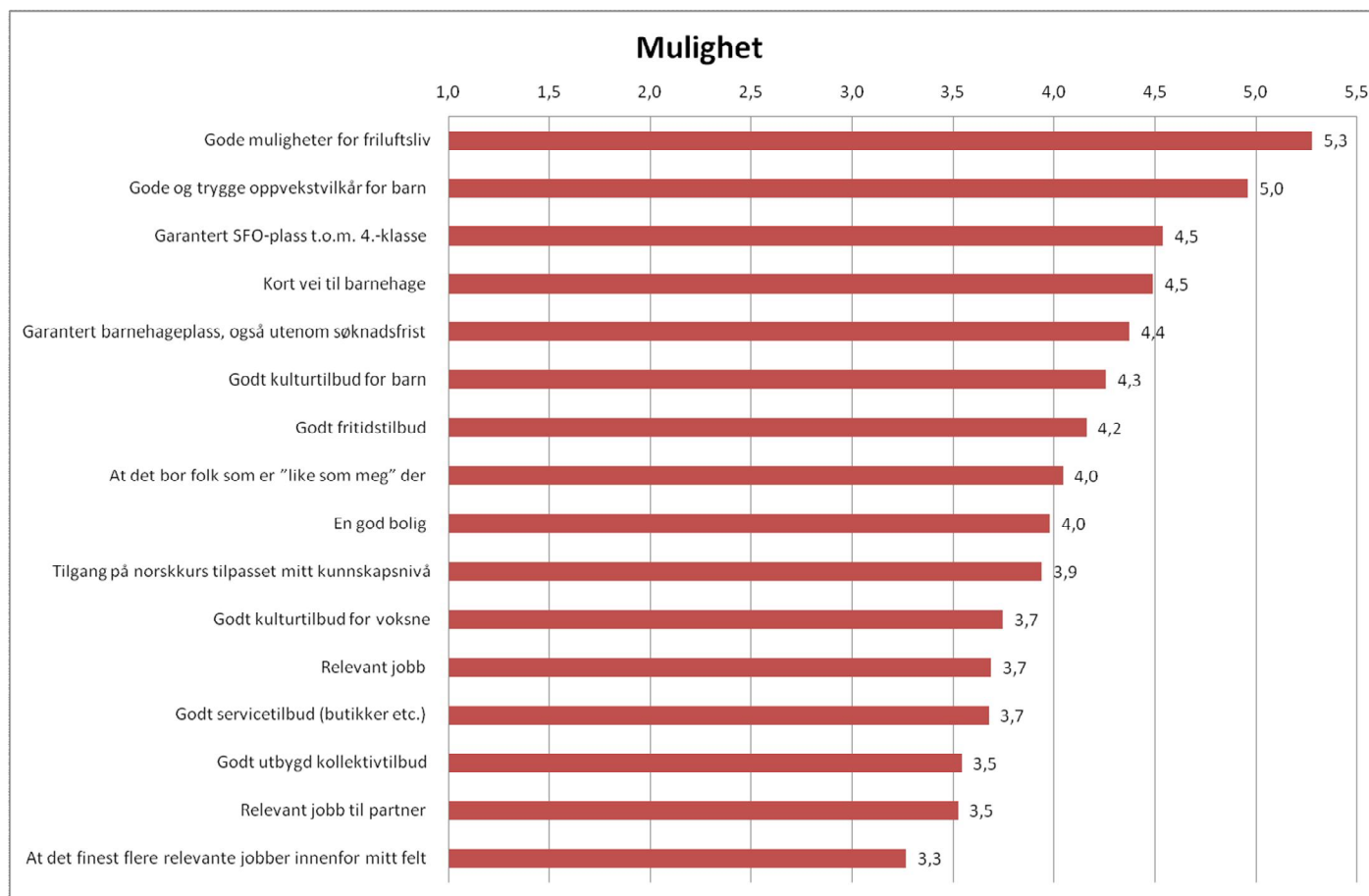
Vurdering av Hardanger som bosted - Norske tilflyttere – oppvokst i Hardanger

Vurdering av Hardanger som bosted - Norske tilflyttere – ikke oppvokst i Hardanger

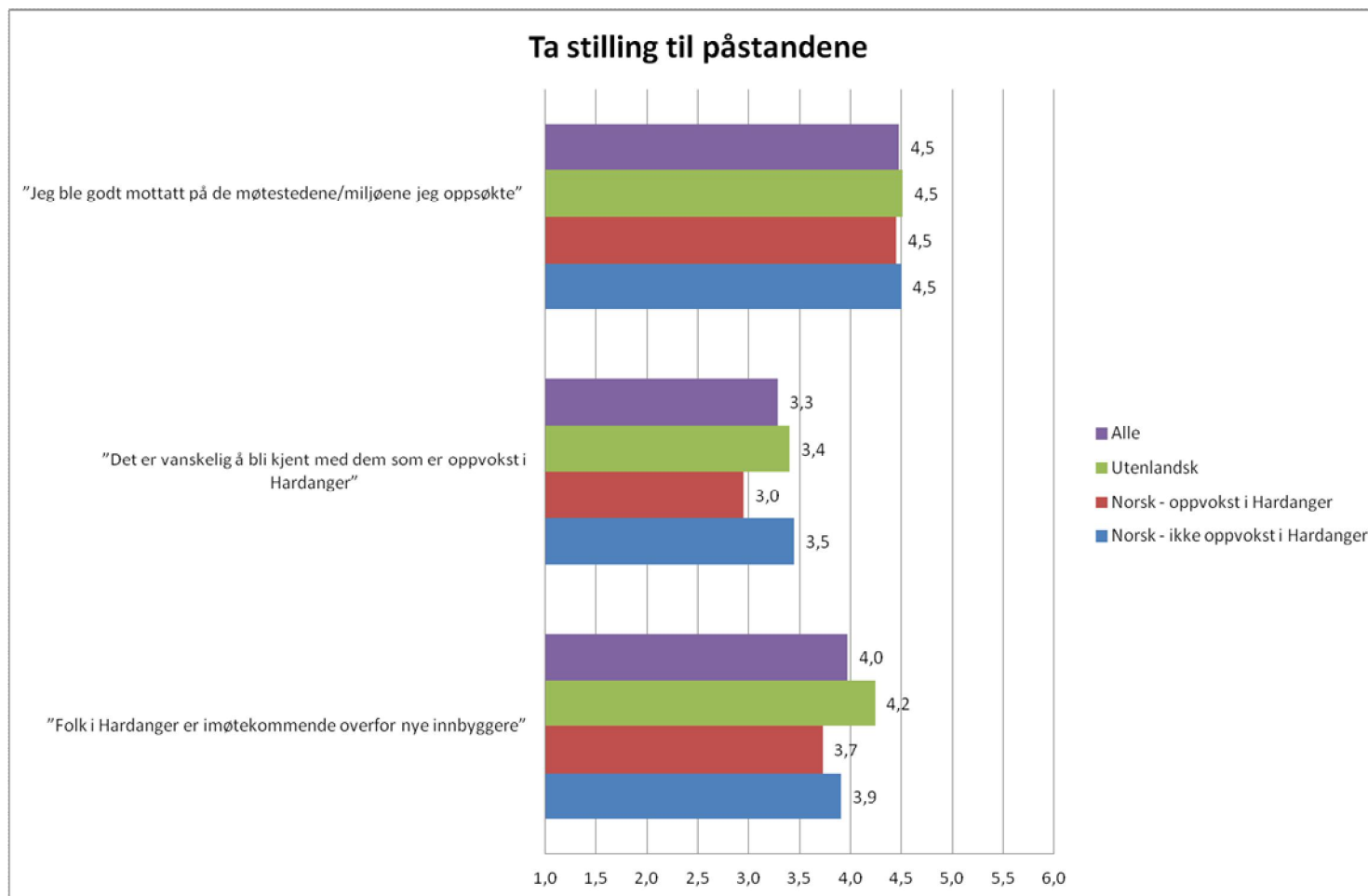
Vurdering av Hardanger som bosted – Utenlandske tilflyttere

Vurdering av Hardanger som bosted

- Av de forholdene som er inkludert i undersøkelsen skårer Hardanger høyest på gode muligheter for friluftsliv (5,5). Deretter følger gode trygge oppvekstvilkår for barn (5,0). Disse to forholdene er øverst på rangeringen til alle tre undergruppene. Begge disse forholdene lå også høyt oppe på listen når viktighet ble vurdert.
- En god bolig ble rangert som aller viktigst av respondentene ved valg av bosted (5,4), og skårer 4,0 når man vurderer mulighetene i Hardanger. Dette er ikke en dårlig skår generelt sett, men tatt i betraktning at god bolig skårer så høyt på viktighet, burde den kanskje vært høyere.
- På bunnen av listen når respondentene vurderer mulighetene i Hardanger finner vi de forholdene som berører på arbeidslivet: Relevant jobb (3,6), relevant jobb til partner (3,6) at det finnes flere relevante jobber innen mitt felt (3,1), sammen med kollektivtilbudet som havner helt på bunn (3,0).

Vurdering av Hardanger som bosted

Vurdering av Hardanger som bosted

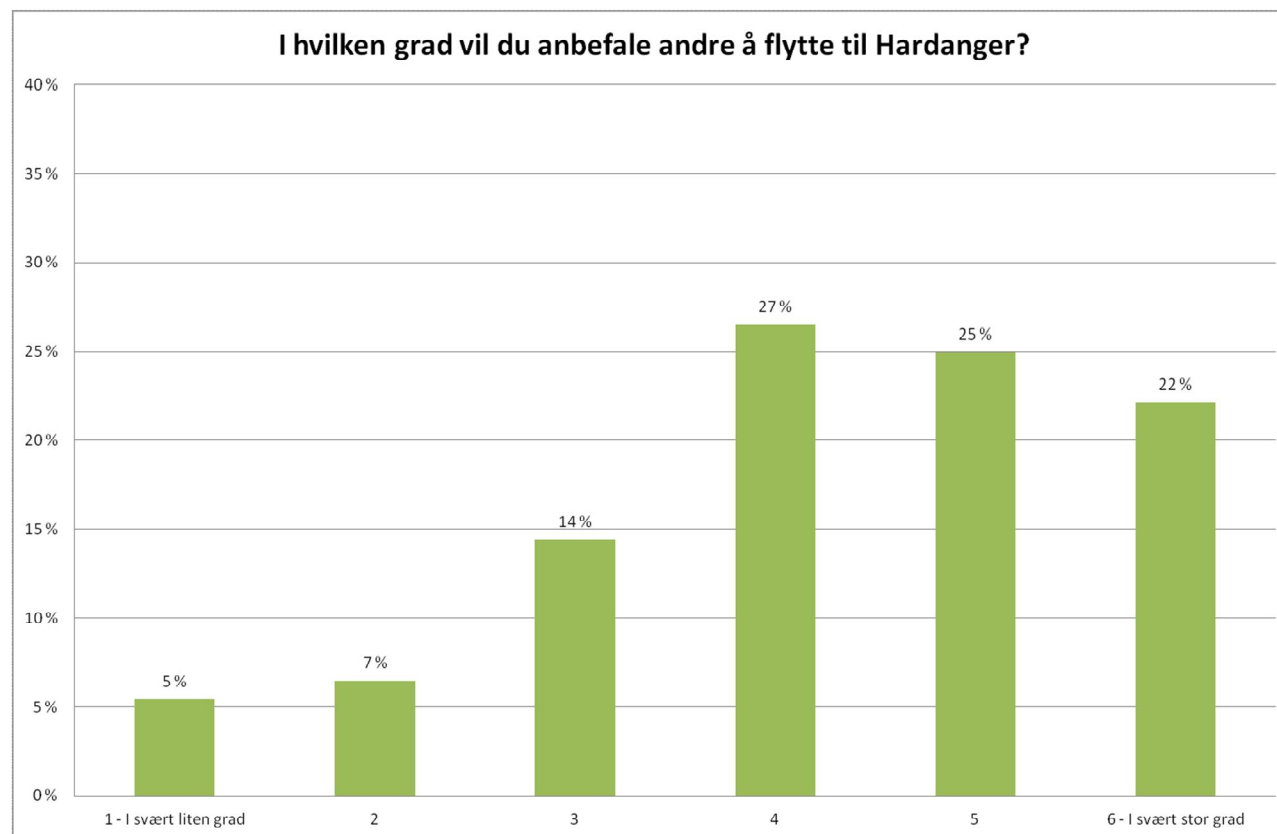
- Respondentene ble bedt om å ta stilling til tre påstander som skal belyse hvordan de har opplevd den sosiale integreringen av innflyttere i Hardanger.
- Den påstanden som de er mest enig i er "Jeg ble godt mottatt på de møtestedene/miljøene jeg oppsøkte" (4,5) . Deretter følger "Folk i Hardanger er imøtekommende overfor nye innbyggere" (4,0). De er minst enig i påstanden "Det er vanskelig å bli kjent med dem som er oppvokst i Hardanger" (3,3).
- Det er ikke store forskjeller på de innflytterne som fremdeles bor i Hardanger og de som har flyttet ut av regionen igjen på dette punktet, men det er en liten tendens til at de som fremdeles bor her i litt større grad mener at de ble godt mottatt som innflytter enn de som har flyttet igjen.

Vurdering av Hardanger som bosted

Innflytterne til Hardanger vil i ganske stor grad anbefale andre å flytte til regionen.

Gjennomsnittskåren på dette spørsmålet er 4,2.

Det er en tendens til at de som ikke lenger bor i Hardanger i litt mindre grad vil anbefale andre å flytte hit (4,0) enn de som fremdeles bor i regionen (4,3).

Vurdering av Hardanger som bosted

Respondentene ble spurt om hva de ville fremheve dersom de skulle fortelle andre om Hardanger. De fleste innspillene som ble gitt er positive men en del er også negative:

Positivt:

Fin natur
Gode muligheter for friluftsliv
Gode oppvekstvilkår
Fredelig
Bra kulturliv
Menneskene
Trygt

Negativt:

Vanskelig arbeidsmarked
Vanskelig boligmarked
Vanskelig sosialt/mangler tilbud

Hva kan forbedres? Alle

	Poeng
Tilrettelegge for flere utleieboliger	912
Kortere vei/reisetid til byen: Bergen og Oslo	899
Utvikle sentrum og sentrumsfunksjon	673
Bedre vilkår for bedriftsetablering	671
Flere servicetilbud, særlig butikker	634
Utvikle grunnskoletilbudet til å bli det aller beste?	608
Tiltak som gjør det lettere å bli kjent med folk/å bli inkludert i lokalsamfunnet	582
Tilrettelegge for tomter (boliger) med stort område rundt	553
Utvikle barnehage tilbudet til å bli det aller beste	547
Tilrettelegge for attraktive tomter nær fjorden (byggefelt)	525
Lage uformelle møtestede	418
Tilgang på norskkurs tilpasset mitt nivå	418
Flere konserter og kulturelle arrangement	392
Kortere vei til regionsentrene Odda, Norheimsund og Voss	392
Flere organiserte aktivitetstilbud f. eks. helsestudio og aerobic	361
Tilrettelegge for attraktive tomter nær sentrum	353
Bestemor til låns/ ordninger for barnepass	192

Hva kan forbedres? Norske innflyttere – oppvokst i Hardanger

Kortere vei/reisetid til byen: Bergen og Oslo	266
Tilrettelegge for flere utleieboliger	230
Bedre vilkår for bedriftsetablering	222
Tilrettelegge for tomter (boliger) med stort område rundt	197
Utvikle grunnskoletilbudet til å bli det aller beste	197
Utvikle sentrum og sentrumsfunksjon	195
Tilrettelegge for attraktive tomter nær fjorden (byggefelt)	184
Utvikle barnehagetilbudet til å bli det aller beste	160
Tilrettelegge for attraktive tomter nær sentrum	134
Tiltak som gjør det lettere å bli kjent med folk/å bli inkludert i lokalsamfunnet	118
Flere servicetilbud, særlig butikker	115
Flere konserter og kulturelle arrangement	106
Lage uformelle møtestede	102
Kortere vei til regionsentrene Odda, Norheimsund og Voss	71
Flere organiserte aktivitetstilbud f. eks. helsestudio og aerobic	56
Bestemor til låns/ ordninger for barnepass	28
Tilgang på norskkurs tilpasset mitt nivå	14

Hva kan forbedres? Norske innflyttere – ikke oppvokst i Hardanger

Tilrettelegge for flere utleieboliger	301
Kortere vei/reisetid til byen: Bergen og Oslo	297
Bedre vilkår for bedriftsetablering	251
Utvikle sentrum og sentrumsfunksjon	230
Flere servicetilbud, særlig butikker	219
Tiltak som gjør det lettere å bli kjent med folk/å bli inkludert i lokalsamfunnet	202
Utvikle grunnskoletilbudet til å bli det aller beste	200
Lage uformelle møtestede	179
Tilrettelegge for tomter (boliger) med stort område rundt	172
Utvikle barnehagetilbudet til å bli det aller beste	171
Tilrettelegge for attraktive tomter nær fjorden (byggefelt)	156
Kortere vei til regionsentrene Odda, Norheimsund og Voss	140
Flere organiserte aktivitetstilbud f. eks. helsestudio og aerobic	123
Tilrettelegge for attraktive tomter nær sentrum	112
Flere konserter og kulturelle arrangement	108
Bestemor til låns/ ordninger for barnepass	52
Tilgang på norskkurs tilpasset mitt nivå	26

Hva kan forbedres? Utenlandske innflyttere

Tilgang på norskkurs tilpasset mitt nivå	373
Tilrettelegge for flere utleieboliger	371
Kortere vei/reisetid til byen: Bergen og Oslo	311
Flere servicetilbud, særlig butikker	290
Tiltak som gjør det lettere å bli kjent med folk/å bli inkludert i lokalsamfunnet	254
Utvikle sentrum og sentrumsfunksjon	233
Utvikle barnehagetilbudet til å bli det aller beste	216
Utvikle grunnskoletilbudet til å bli det aller beste	201
Bedre vilkår for bedriftsetablering	195
Tilrettelegge for attraktive tomter nær fjorden (byggefelt)	185
Kortere vei til regionsentrene Odda, Norheimsund og Voss	177
Tilrettelegge for tomter (boliger) med stort område rundt	176
Flere organiserte aktivitetstilbud f. eks. helsestudio og aerobic	166
Flere konserter og kulturelle arrangement	164
Lage uformelle møtestede	137
Bestemor til låns/ ordninger for barnepass	108
Tilrettelegge for attraktive tomter nær sentrum	107

Hva kan forbedres?

- Respondentene ble bedt om å rangere en rekke tiltak som kan gjøre det lettere for innflyttere å etablere seg i Hardanger. Tilrettelegging av flere utleieboliger er det som blir rangert som viktigst, etterfulgt av kortere reise/reisetid til byen: Bergen og Oslo.
- Det tiltaket som får lavest rangering er bestemor til låns/ordninger for barnepass.
- Innflytterne som er norske og oppvokst i regionen rangerer kortere vei/reisetid til byen: Bergen og Oslo øverst, etterfulgt av tilrettelegging for flere utleieboliger.
- Innflytterne som er norske, men ikke oppvokst i regionen, har de samme to forholdene øverst, men i motsatt rekkefølge
- Innflytterne som kommer fra et annet land enn Norge, rangerer tilgang på norskkurs tilpasset mitt nivå øverst, etterfulgt av tilrettelegging av flere utleieboliger.

Hva kan forbedres?

Til slutt i undersøkelsen ble innflytterne spurt om de har andre kommentarer til hva som kan gjøres bedre i mottaket av nye innbyggere i regionen :

- Flere kommenterer at de ikke hadde hørt om velkomstpakken før i undersøkelsen, og at dette er noe de kunne ønske at de hadde fått da de flyttet
- Bedre oppfølging fra kommunen
- Egen kontaktperson i kommunen
- "Fadderordning" for innflyttere
- Organisere samlinger for nyinnflyttede
- Oppdatere "Flytt til Hardanger" sine sider på nettet
- Innstramming av boplikt for å bedre boligmarkedet

Hovedfunn

- 85 % av respondentene i undersøkelsen bor fremdeles i Hardanger.
- Jobb blir trukket fram som den viktigste årsaken til at man flyttet til regionen. Blant respondentene som har en annen nasjonalitet enn norsk oppgir nesten 6 av 10 at de har flyttet til Hardanger pga av jobb.
- Blant de som er oppvokst i Hardanger er ønsket om å flytte hjem den årsaken flest oppgir for flytting.
- Den viktigste kilden til informasjon i forbindelse med flyttingen har vært venner og familie.
- Omtrent 3 av 10 oppgir at de har mottatt velkomstpakke fra kommunen. De som har mottatt velkomstpakke var langt på vei fornøyd med denne.
- De aller fleste har verken hatt hjelp fra kommunen eller arbeidsgiver i forbindelse med flyttingen.
- Den største andelen av innflytterne vurderer sjansen for at de blir boende som større enn sjansen for at de flytter. Spesielt de som er oppvokst i regionen vurderer sjansen for å bli boende som gode.

Hovedfunn

- De av innflytterne som har flyttet ut igjen oppgir at oppholdet bare var ment å være midlertidig, som viktigste årsak.
- En god bolig er det respondentene tillegger størst viktighet ved valg av bosted.
- At det er gode muligheter for friluftsliv, er den bostedskvaliteten Hardanger oppnår høyest skår på.
- Innflytterne vil i relativt stor grad anbefale andre å flytte til Hardanger.
- Respondentene ville fremheve naturen, mulighetene for friluftsliv og gode oppvekstvilkår om de skulle fortelle andre om Hardanger. Negative faktorer som blir trukket frem er vanskelig arbeids- og boligmarked, samt at det kan være vanskelig å bli sosialt integrert.
- Tilrettelegging av flere utleieboliger er viktigste tiltaket som kan gjøre det lettere for innflyttere å etablere seg i Hardanger.

Kilder

Sørli, Kjetil (2006) Bosettingspreferanser, flyttemotiver og flytteprosesser. Status og perspektiver omkring den regionale befolkningsutviklingen i Norge. Notat til Kommunal og regionaldepartementet

Utdanningsstatistikk:

Hordaland i tal. Fylkesstatistikk. Næring, innovasjon og kompetanse.

Nr. 2 – 2011

Flyttestatistikk:

ssb.no/flytting/tab-2011-05-05-09.html